PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini Abb. postale I gruppo - Cena 70 lir

Leto XXV. Št. 268 (7462)

TRST, četrtek, 20. novembra 1969

LUNARNI MODUL «INTREPID» LAHNO PRISTAL NA LUNI

Včeraj ob 12.45 je tretji človek Charles Conrad stopil na Lunina tla

Pol ure za njim je stopil na Luno tudi Alan Bean - Astronavta sta pristala na področju «sneženega moža», zraven avtomatske sonde «Surveyor», ki leži na Luni od leta 1967

HOUSTON, 19. — Danes ob 7.54 po italijanskem času je lunarni modul «Intrepid» lahno pristal na Lunini površini. Ob pristanku na Luni je Conrad navdušeno sporočil, sprejemnemu centru v Houstonu, da je «Intrepid» lahno pristal in da je vse v redu. Šest ur pozneje, in sicer ob 12.45 je Charles Conrad, tretji človek v zgodovini, stopil na Lunina tla. Ko je napravil prvi korak na Luni je šaljivo dejal: «Za Armstronga je bil prvi korak kratek, zame pa je ogromen». Pol ure pozneje je stopil na Lunino površino tudi Alan Bean. Prve njegove besede ob stiku z Luno so bile: «Dečki, tu je vse mehko in čisto.»

Kozmonavta sta ostala na Luni do 16.29, ko sta se vrnila v lunarni modul. Prvi se je vrnil Bean, takoj za njim še Conrad.

Zaradi okvare barvne televizijske kamere, je bila televizijska oddaja ko je stopil Conrad na Lunino površino po nekaj minutah prekinjena. Milijoni ljudi po vsem svetu, ki so čakali pred televizijskimi zasloni, da bi spremljali ta izredni dogodek, so lahko videli samo Conrada, ko je splezal po lestvi na Lunino površino ter si ogledal «noge» «Intrepida». Vsa oddaja je trajala kakih deset minut. Venadoma so na televizijskih zaslonih slike izginile in oddaja je bila prekinjena. Po prvih vesteh iz Houstona se zdi, da je Conrad, preden je zapustil lunarni modul, postavil snemalno kamero v «Intrepidu» na tak položaj, da je dobila preveč sončne svetlobe, ki je baje povzročila okvaro na kameri.

Charles Conrad

Alan Bean

Izvedenci družbe, ki je zgradila snemalno kamero, so svetovali kozmonavtom, naj uravnajo objektiv v upanju, da bo ta lahko jutri, ko se bosta kozmonavta ponovno spustila iz «Intrepida» na Lunino površino, snemala vsaj ta njun sprehod v beločrnem. Razumljivo je, da sta bila astronavta zaradi okvare na kameri razočarana, kot so bili razočarani tudi milijoni ljudi, ki so nestrpno pričakovali, da bodo prisostvovali temu velikemu dogodku. Bean je bil tako besen, da je udaril s kladivom dvakrat po snemalni kameri, v upanju, da bo delovala, kar pa je bilo vse zaman.

Glavna današnja naloga Conrada in Beana na Luni je bila, da namestita na Lunini površini razne instrumente. Tu gre za znanstveno centralo, ki jo sestavlja pet različnih naprav: seizmograf, ki bo beležil vibracije Lunine površine; magnetofon, ki bo beležil Lunino reakcijo na magnetsko polje, ki ga povzroča sončni veter; naprava za raziskovanje plinskih delcev, ki jih vsebuje razredčena Lunina atmosfera; naprava za zaznamovanje temperature in gostote atmosferskih delcev in spektrometer za zaznamovanje hitrosti in smeri električnih delcev sončnega vetra.

Ob 15.22 so vsi nameščeni instrumenti že začeli delovati in oddajati dragocene podatke na Zemljo. Kozmonavta sta te naprave namestila približno 180 metrov od «Intrepida». Naprave delujejo na osnovi atomskega goriva. Kozmonavta sta previdno dvignila iz posebnega oddelka v «Intrepidu» okrog štiri kilograme težak ingot radioaktivnega plutonija in ga dala v jedrski generator, ki bo dobavljal energijo vsem nameščenim napravam.

Med sprehodom in delom, ki sta ga kozmonavta opravljala danes na Luni, sta bila oba zelo dobre volje. Conrad je skoraj ves čas prepeval in veselo žvižgal ter se vseskozi šalil z osebjem nadzornega centra v Houstonu. Ko je Conrad videl Beana, da namerava izstopiti iz «Intrepida», ga je šaljivo opozoril: «Pazi, da ne boš zaprl vrata, ker se morava vrniti domov.»

Kot poročajo iz Houstona, je «Intrepid» pristal na Lunini površini samo 200 metrov od določene točke, kar pomeni, da je «za las» zgrešil določen cilj, če pomislimo, da je vesoljska ladja «Apollo» z «Intrepidom» preletela od izstrelitve do dotika z Lunino površino skoraj 420 tisoč kilometrov. Strokovnjaki v Houstonu ugotavljajo, da je sedanji Lunin pristanek velik korak naprej v tehniki in točnosti pristajanja na Luni, saj je lunarni modul «Apolla 11» pristal skoraj 6 in pol kilometrov daleč od določene točke. «Intrepid» je pristal na področju «sneženega moža». Tako so izvedenci NASE imenovali področje petih kraterjev, ki so ga določili za pristanek «Intrepida» na Luni. V bližini pristanka, kakih 200 metrov daleč od «Intrepida», leži na pobočju enega od petih kraterjev ameriška avtomatska sonda «Surveyor», ki so jo izstrelili aprila leta 1967. Conrad in Bean imata nalogo, da si jutri ogledata sondo in da po možnosti prineseta na Zemljo nekaj njenih delov.

Medtem ko sta Conrad in Bean ob 7.54 lahno pristala na Luni, je njun tovariš Richard Gordon nada-

(Nadaljevanje na 2. strani)

DELEGACIJA PRIMORSKEGA DNEVNIKA V BANJALUKI

Predsedniku banjaluške občine Babiču izročeno nakazilo za 2 milijona lir

Predsednik Živko Babič se je toplo zahvalil za solidarnostno pomoč naših ljudi - Četrt ure pred prihodom naše delegacije potresni sunek 6. stopnje

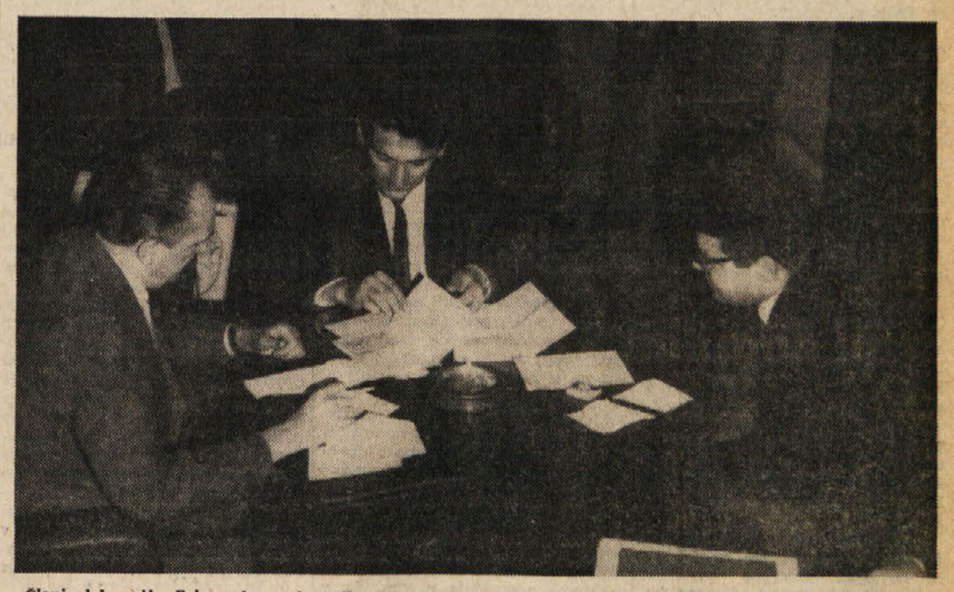

Člani delegacije Primorskega dnevnika v razgovoru s predsednikom banjaluške občine Živkom Babičem

Tričlanska delegacija Primorskega dnevnika, ki so jo sestavljali Jože Koren, Bogo Samsa in Mario Magajna, se je v torek mudila v Banjaluki, kamor je ponesla bančno nakazilo za 2.001.120 lir, t.j. za znesek, ki je bil do vključno pretekle sobote zbran v okviru naše solidarnostne akcije za pomoč žrtvam katastrofalnega potresa v Banjaluki in njeni okolici.

Delegacijo našega lista je takoj sprejel predsednik banjaluške občinske skupščine Živko Babič skupno s svojimi najožjimi sodelavci — načelniki raznih štabov, v prostorih mestne hiše, kateri je potres toliko prizanesel, da so lahko v njej nastanjeni nekateri uradi, čeprav so vsepovsod vidni znaki uničujoče potresne sile. Predsednika Babiča in njegove sodelavce so člani delegacije seznanili s potekom akcije in s spontanostjo, s katero so naši slovenski ljudje v Italiji, tako kot ob potresu v Skopju tudi neposredno potem, ko so prispele prve vesti o katastrofi v Banjaluki, hiteli dajati dokaz svoje bratske in človečanske solidarnosti s tako hudo prizadetim prebivalstvom Bosanske krajine. Povedali so jim, da so ta dva milijona zbrali v glavnem mali, skromni ljudje, delavci, kmetje, uradniki, mladina in da če je ta znesek spričo ogromnih razsežnosti banjaluške katastrofe skromen, je pa zato pristen izraz globokih človeških sočutstvovanj s trpečimi ljudmi, ki prevevajo Slovence v Italiji, neglede na njihovo takšno ali drugačno nazorsko opredeljenost.

Potem so člani delegacije izročili predsedniku Babiču bančno potrdilo o naloženem znesku in vso dokumentacijo o poteku nabiralne akcije. Predsednik Babič se je v svojem imenu, v imenu občinske skupščine in v imenu banjaluškega prebivalstva s toplimi besedami zahvalil našemu listu in našim ljudem za pomoč ter pri tem poudaril, da mu je posebno milo, da prihaja ta pomoč od tistega dela slovenskih ljudi, ki živijo izven svoje matične domovine, ker prav ta pomoč dokazuje živo povezanost Slovencev v Italiji s to domovino.

V svoji zahvali je dejal med drugim: «Želim vam povedati, da zelo cenimo vaše napore in napore vaših ljudi, ki so del svojih sredstev namenili pomoči ljudem naših krajev in s tem izrekli svojo solidarnost s prebivalci Banjaluke in njenega širšega področja, katero je zajela potresna tragedija. Omenili ste znesek, ki ste ga zbrali, toda želim vam povedati, da mi cenimo pomoč ne glede na to, kolikšna je. Dobro se zavedamo, da vsi ljudje ne morejo enako pomagati, toda za nas so v tem trenutku bistveni občutki ljudi, ki so z nami. Otrok da en dinar, toda mi ga cenimo prav toliko kot milijon ali milijardo dinarjev koga drugega, ker se zavedamo, da si ljudje pritrgujejo pač v mejah svojih materialnih možnosti.

Vi ste spoznali kakšen je položaj pri nas. Veseli nas, da je prišlo k nam tolikšno število časnikarjev iz naše in iz drugih držav in da so s svojim poročanjem prispevali, da so tudi drugi ljudje v svetu zvedeli za položaj v katerem se nahajamo in ta položaj razumeli. Toda ne glede na to kakšno pomoč nam bo nudila naša država in naše republike in kakšno bomo prejeli z inozemstva, se dobro zavedamo, da slonimo na nas samih glavni del bremena, ker smo si v svesti, da smo izgubili mnogo in za dolgo časa. Naj se nam zagotovijo še tolikšna sredstva za obnovo Banjaluke in Bosanske krajine, bomo potrebovali dolgo časa predno bomo popravili to, kar nam je potres porušil. Prav zato nas danes obrabruje solidarnost, ki nam jo izkazujejo iz vseh strani.

Naša glavna skrb je sedaj, da našim ljudem čimprej zagotovimo takšno ali drugačno streho nad glavo, da jim kar največ pomagamo in da čimboli izboljšamo trenutni položaj, da zagotovimo zdrav-

JOŽE KOREN

(Nadaljevanje na 2. strani)

ŽIVLJENJE V VSEH ITALIJANSKIH MESTIH JE BILO POVSEM PARALIZIRANO

Popolnoma uspela enotna splošna stavka v Italiji Policist izgubil življenje med incidenti v Milanu

Sindikalne organizacije ugotavljajo, da je do tragičnega dogodka prišlo zaradi nepotrebne policijske provokacije - Saragat govori o «brutalnem umoru» - Razprava o incidentu v poslanski zbornici in senatu

RIM, 19. — Po vsej Italiji so bile danes enotne in povsem mirne manifestacije sindikalnih organizacij za pravico do stanovanja. Izjemo predstavlja samo manifestacija v Milanu, med katero je na kaj čuden način prišlo do resnih izgredov, med katerimi je izgubil življenje 22-letni policijski agent Antonio Annarumma, ranjenih pa je bilo 61 oseb, med katerimi 55 policistov in so končno pridržali 19 oseb.

Po uradni policijski verziji, ki jo je dal načelnik kabineta policije dr. Palumbo, je prišlo do smrti 22-letnega agenta javne varnosti Antonia Annarumme med incidenti pred mestnim gledališčem. V tem gledališču so vse tri sindikalne organizacije priredile skupno zborovanje. Ker pa je bilo stavkajočih delavcev mnogo več, kot je prostora v dvorani, so se številni zbrali tudi na ulici pred gledališkim poslopjem.

Nekako istočasno sta bili še dve drugi zborovanji. Univerzitetni študentje so že včeraj zavzeli univerzo in je «študentsko gibanje» nekako ob isti uri, kot je bilo zborovanje sindikatov, priredilo skupščino v univerzitetni dvorani, ki je samo nekaj sto metrov od gledališča. Na tej skupščini je bilo prisotnih okrog dva tisoč študentov, ki so manifestirali po ulicah in se nato mirno vrnili v univerzitetno poslopje.

Tretja manifestacija pa je bila na Trgu Duomo na pobudo Zveze italijanskih komunistov marksistov-leninistov, katere se je udeležilo okrog 500 oseb po veliki večini mladincev. Ta skupina se je usmerila v povorki proti mestnemu gledališču in se je nekako pomešala z ljudmi, ki so že bili pred gledališčem oziroma z onimi, ki so prihajali iz gledališča, ko se je ravno sindikalna manifestacija zaključila.

Po policijskem poročilu so policisti pričeli «pritiskati» na množico, da bi se prebili v sosednjo ulico in je pri tem neki jeep po nesreči oplazil nekega demonstranta, ki je padel, vendar ni bil resneje poškodovan. Množica je odgovorila, metala kovance in zasmehovala policiste ter obkrožila policijski oddelek. Poveljnik oddelka je ukazal, da naj policisti izvedejo tako imenovani «vrtiljak», kot nazivajo svojevrstni lov za človekom z jeepi, pri čemer so se pomešali pripadniki vseh treh demonstracij: sindikalistov, študentov in marksistov-leninistov.

Prišlo je do metanja kamenja, demonstranti so iz bližnjega gradbišča odnesli jeklene cevi in drugi material, medtem ko so policisti metali solzilne bombe. V tej zmešnjavi je priletela jeklena cev na avtomobil, ki ga je vozil policijski agent Annarumma in ga je nesrečno zadela v glavo, tako da je izgubil zavest in trčil z drugim jeepom. Pri tem pa mu je palica zmečkala glavo in je umrl za hudo rano na glavi. Incidenti so se nato nadaljevali in so se končali šele ob 13.30.

Pokrajinske sindikalne organizacije CGIL, CISL in UIL so danes zvečer izdale skupno uradno sporočilo, v katerem ugotavljajo, da je Milan danes doživel velik dan splošne stavke. Ustavilo se je življenje v mestu, v tovarnah, uradih, raznih obratih, v šolah in v zaprtih trgovinah. Milanski delavci so demonstrirali zavestno sodelovanje pri razlogih za stavko. V gledališču Lirico je bilo veliko sindikalno zborovanje, na katerem so ob navdušeni prisotnosti množice govorili tajnik CGIL Novella, CISL Storti in UIL Rufino. Po manifestaciji, ko so delavci odhajali iz gledališča, pa je prišlo do zelo resne in neodgovorne policijske intervencije.

V poročilu je nato rečeno, da so sindikalne organizacije zbrale številna pričevanja očividcev in da dejstva dokazujejo, da tudi tokrat niso za ničesar krive sindikalne organizacije niti delavci, temveč je krivda samo v prisotnosti policijskih sil. Tajništva CISL, CGIL in UIL so včeraj izrecno zahtevala od milanskega kvestorja, da ne bodo prisotne policijske sile pri manifestaciji v gledališču Lirico. To se ni zgodilo. Na desetine ranjenih in žal smrt človeka, ki vedno vzbuja žalost in ogorčenje, je rezultat nepotrebne in provokacijske prisotnosti policije na manifestaciji, ki so jo organizirali milanski sindikati.

V zaključku skupnega poročila se zahteva kaznovanje krivcev, izpustitev priprtih in predvsem, da policija ne bo več prisotna na delavskih manifestacijah. V tej zvezi so tudi napovedali vrsti sindikalnih zborovanj, na katerih bodo obravnavali položaj.

Iz obeh objavljenih poročil, tako policijskega kot enotnega poročila sindikatov izhaja dokaj jasno, da je šlo za policijsko akcijo, ki morda ni bila v podrobnostih v naprej pripravljena, dejansko pa je pomenila odkrito izzivanje in je bila izvedena na tak način, da je nujno privedla do reakcije množice in s tem tudi v končni posledici do smrti policijskega agenta. Reakcije so bile takojšnje tako v parlamentu in v izjavah raznih strank ter vladnih osebnosti.

V poslanski zbornici je danes že odgovarjal notranji minister Restivo, ki je v bistvu ponovil policijsko verzijo, o kateri tudi uvodoma poročamo, samo da je dodal nekako pohvalo policiji, češ da deluje v zelo težavnih okoliščinah in da ji je dal navodila, da se oprezno obnaša med delavskimi demonstracijami. V zagovoru policije je bil minister zelo odločen, ko je izjavil, da je resnični razlog pravi napad na policijski oddelek. Med govorom so ga motili samo misovski poslanci, tako da je moral večkrat interveniratl predsednik Pertini.

Zborovanja med splošno stavko v Gorici se je udeležilo tudi veliko število slovenskih delavcev in kmetovalcev

Do intervencij je prišlo tudi v senatu, kjer so skupine senatorjev zahtevale odgovornost ministra za notranje zadeve.

Predsednik republike Saragat je ob tej priložnosti poslal notranjemu ministru telegram, v katerem pravi, da so «barbarsko ubili» 22-letnega policijskega agenta, ki je iz družine kmetijskih delavcev in iz ene izmed najrevnejših pokrajin Italije Avellina ter da je umrl v Milanu, ko je vršil svojo dolžnost. Saragat govori o «sramotnem zločinu» in da je treba onemogočiti zločince, katerih cilj je uničenje življenja. Gre skratka za izredno oster in politično uperjen telegram predsednika republike Saragata, ki prehaja že nekako ustaljene običaje in ki je tudi po svoji dolžini čisto drugačen, kot na primer pri uboju delavcev.

V Milanu je sicer po sporočilu treh sindikalnih organizacij položaj miren, vendar pa lahko pride do posledic tudi na sindikalnem področju po jutrišnjih zborovanjih v podjetjih, ki so jih sindikati že napovedali. Na vsak način pa se nadaljuje zasedba univerze in so danes na skupščini študentje ugotovili, da gre očitno «za že dalj časa pripravljeno provokacijo», zaradi česar bodo skušali organizirati splošno ljudsko manifestacijo, do katere naj pride ob 18. uri na Trgu Duomo. Na skupščini so tudi napovedali bojkot proti listom, ki ne bodo objektivno poročali o dogodkih. Na skupščini študentov so tudi kritizirali sindikate, češ da so že v službi buržoazne države in gospodarjev, pri čemer je prišlo do ostrega prerekanja s prisotnimi sindikalisti.

«Zanimiva je vest, da so pripadniki tretjega oddelka «celere», ki so v vojašnici «Adriatica» preteklo noč protestirali, ker so v preteklem času v Milanu tako zelo zaposleni, da ne morejo iti na normalne počitnice in običajni tedenski počitek. Poleg tega protestirajo, ker jih na manifestacijah žalijo in morajo to mirno prenašati na ukaz svojih nadrejenih. Po obveščenih virih ne gre za protest policijskih oddelkov, ki bi imel politično ozadje in da so se policisti udeležili danes vseh svojih rednih dolžnosti, pri čemer je značilno, da so bili isti policisti vmešani v spopad pred gledališčem, v katerem je bilo sindikalno zborovanje.

V Milanu so danes ob 4 ponoči podpisali pogodbo, s katero urejajo položaj v podjetju Pirelli. Tiskovni urad ministrstva za delo je objavil nov kompromisni predlog, da bi se rešil napet položaj v podjetju FIAT v zvezi s prijavami delavcev. Pogajanja za obnovitev delovne pogodbe kovinarjev zasebnih podjetij se bodo nadaljevala danes dopoldne ob 10. uri, popoldne ob 17. uri pa kovinarjev državnih podjetij.

Množica tržaških delavcev in dijakov, ki je preplavila med včerajšnjo splošno stavko Goldonijev trg, posluša govor predstavnika enotnih sindikalnih zvez

Rogers o stikih med ZDA in Hanojem

WASHINGTON, 19. — Ameriški državni departma je danes potrdil, da so bili po Nixonovem govoru o Vietnamu 3. novembra vzpostavljeni s hanojsko vlado številni diplomatski stiki s posredovanjem tujih vlad. O teh stikih je že včeraj poročal na seji zunanjepolitične komisije senata državni sekretar Rogers, ki je pa dodal, da ni bil dosežen noben napredek.

Predsednik komisije William Fulbright je po seji izjavil, da je sajgonski režim še vedno največja ovira za koristna pogajanja, ter obtožil Rogersa, da ni hotel ničesar poročati o bodočih umikih sil iz Vietnama. Fulbright je z zaskrbljenostjo ugotovil, da nista niti Washington niti Sajgon pripravljena sprejeti načel predčasnih volitev in razširitev sajgonske vlade.

Zaključen kongres britanske KP

LONDON, 19. — V Londonu se je včeraj končal 31. kongres KP Velike Britanije. Izvolili so nov izvršni komite, v katerem je 42 članov, med njimi 7 novih. Vsi člani dosedanjega ožjega partijskega vodstva so bili ponovno izvoljeni. Na kongresu so z 295 proti 118 glasovom podprli stališče izvršnega komiteja, da je bila avgustovska vojaška intervencija «tragična zabloda» in da so z njo poteptali temeljna načela o odnosih med komunističnimi partijami in socialističnimi državami.

DANES DRUGA DELOVNA SEJA

Ugodno vzdušje v Helsinkih na razgovorih med SZ in ZDA

Ameriško in sovjetsko veleposlaništvo priredili skupen sprejem

HELSINKI, 19. — Sovjetsko-ameriški razgovori o omejevanju strateškega oborozevanja v Helsinkih se bodo nadaljevali jutri na sedežu sovjetskega veleposlaništva v finski prestolnici. Prva delovna seja je bila včeraj in je trajala komaj polno uro. Na njej so razpravljali o proceduri in dnevnem redu prihodnjih sestankov. Sestanki med obema delegacijama bodo dvakrat ali trikrat tedensko, medtem ko bodo stalno zasedali strokovnjaki, ki bodo pripravljali gradivo za delovne sestanke. Po včerajšnji seji sta bili delegaciji na sprejemu, ki jih je zanju pripravil finski predsednik Keikkonen.

Atmosfera v Helsinkih je po splošnih ocenah opazovalcev ugodna. O tem priča tudi dejstvo, da sta danes sovjetski in ameriški veleposlanik skupno priredila sprejem na čast obeh delegacij in finske vlade, kar pomeni nedvomno novost v zgodovini ameriško - sovjetskih odnosov.

Za več kot tristo časnikarjev, ki so se zbrali v Helsinkih, bo spremljanje razgovorov dokaj težavno. Obe strani, sovjetska in ameriška, sta dali jasno vedeti, da gre za teme, ki so strogo zaupne oziroma tehnične narave in da bo zato vesti izza konferenčne mize kaj malo. Obe delegaciji sta se zaprli za obzidja svojih veleposlaništev, medtem ko se sliši napoved, da bodo skupna poročila o sestankih objavljali le v primeru, da bodo zabeleženi napredki.

TRETJI ČLOVEK NA LUNINIH TLEH

(Nadaljevanje s 1. strani)

ljeval pot okrog Lune z «Apollom 12».

Iz Houstona poročajo, da je Conrad zaradi nestrpnosti baje ugasnil zaviralno raketo dva metra preden so se «noge» «Intrepida» dotaknile Lunine površine, kar pa ni povzročilo nobene nevšečnosti in lunarni modul je lahno pristal brez najmanjšega sunka. Ob pristanku «Intrepida» je bilo Sonce nizko na obzorju. Ko je Conrad pogledal skozi okence, je opazil dolgo senco lunarnega modula. Zato je vprašal nadzorni center, koliko je senca dolga. Ko so mu odgovorili, da je dolga najmanj 80 metrov, jim je odgovoril, da ga imajo za norca. V resnici pa, pojasnjujejo v Houstonu, človeško oko na Luni, dokler se ne privadi, težko oceni razne daljave.

Takoj po pristanku sta kozmonavta najprej pregledala vse instrumente v modulu, vesoljske obleke in naprave, ki sta jih potem namestila na Lunini površini. Vse to delo se je precej zavleklo in je Conrad zapustil lunarni modul ob 12.44 namesto ob 12.09. V nadzornem središču v Houstonu so zračunali, da bi moral «Intrepid» pristati na robu kraterja, v katerem leži «Surveyor», kar se je tudi zgodilo. To je potrdil Conrad, ko je sporočil na Zemljo, da vidi «Surveyor», ki leži na pobočju kraterja. Kmalu nato je Conrad pobral prvi Lunin kamen, «da bi le kaj lahko prinesel na Zemljo», če bi ne bilo vse v redu in da bi se morali takoj vrniti. Conrad se je nato skušal «udomačiti» na Lunini površini in ga je šibka Lunina privlačnost precej zabavala, ko je ugotovil, da zelo malo tehta in da se z izredno lahkoto premika. Ob 13.14 je stopil na Luno tudi Bean.

Danes sta kozmonavta ostala na Lunini površini tri ure in pol. Jutri bo njun «sprehod» prav tako trajal tri ure in pol. Skupno bosta Conrad in Bean ostala na Luni 31 ur in pol. Po povratku v lunarni modul sta kozmonavta obedovala in nato legla spat. Po programu bi morala spati okrog 9 ur, in sicer do približno 3. ure jutri zjutraj po italijanskem času. Nato jih čaka zadnji «dan» na Luni. Opraviti bosta morala naporna dela, med drugim si bosta morala tudi ogledati «Surveyor». Conrad bo zapustil «Intrepid» ob 6.45, deset minut za njim pa še Bean. Kozmonavtom so naročili, naj prineseta na Zemljo nekaj delov avtomatske sonde in naj poskusita, če jima bo mogoče, vzeti iz sonde fotografski aparat, ki je svoj čas poslal na Zemljo nad 6.000 slik. Predvidevajo, da se bosta astronavta vrnila okrog 10. ure v «Intrepid», ob 15.30 pa bosta začela z najbolj tvegano operacijo, se pravi z odletom z Lune proti matični ladji. Do priključitve z «Apollom 12», ki kroži okrog Lune z Gordonom, bi moralo priti ob 19.30.

Scotland Yard išče morilca

LONDON, 19. — Vsi najboljši agenti Scotland Yarda iščejo po Londonu sadističnega morilca 53-letne vdove Alice Stamp iz Woolwicha (južne londonske četrti). Umor so odkrili šele predvčerajšnjim popoldne, ko je Alicein 23-letni sin prišel na obisk k materi in našel njeno truplo. Sklepajo, da je morilec ubil žensko med četrtkom in petkom preteklega tedna. Napadel jo je v stanovanju, jo poslilil in jo potem večkrat zabodel z nožem, na kar jo je še močno udaril po glavi. Eden od funkcionarjev preiskovalnega urada je izjavil, da skušajo narediti vse, kar je mogoče, da bi čimprej našli nevarnega morilca, vsekakor pa preden mu uspe ubiti koga drugega.

Domnevajo, da je ta umor izvršila ista oseba, ki je oktobra umorila 70-letno Nellie Bond. Način umora je zelo podoben, poleg tega je ubijalec v obeh primerih oropal stanovanja svojih žrtev.

26-letna Mirja Larsson, zaročenka Guntherja Sachsa

Delegacija Primorskega dnevnika v Banjaluki

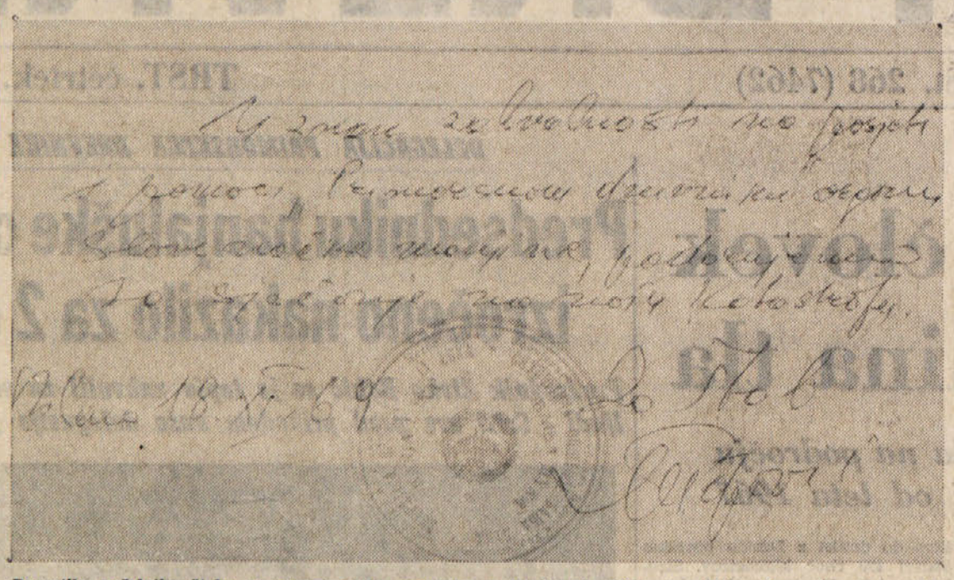

Posvetilo načelnika štaba za stanovanjsko preskrbo v Banjaluki Milorada Miše Popoviča delegaciji Primorskega dnevnika

(Nadaljevanje s 1. strani)

je našim ljudem. Stopamo v zimo, kar pomeni, da lahko vsak trenutek zapade sneg, saj je za nas normalno, da imamo v novembru sneg ali pa dolge in močne naliive s poplavami. Imeli smo sicer srečo, da nam je doslej vreme bilo dokaj naklonjeno in da smo lahko v relativno v kratkem času opravili ogromno delo. Opravičujem se vam, ker vam osebno ne morem povedati kolikšna je skupna vrednost in količina doslej prejete moči. Osebno se s tem ne ukvarjam, kajti za to so poverjeni drugi organi naše samoupravne oblasti in naši operativni štabi. Lahko samo rečem, da je ta pomoč velika, da prihaja dan za dnem, da nas dan za dnem prepričuje o tem, da v naši nesreči nismo sami.

Prav danes zjutraj smo imeli tu ekipo zdravnikov epidemiologov iz medicinskega centra in strokovnjakov iz Sarajeva, ker smo hoteli oceniti epidemiološki položaj in videti, kako je z zdravjem ljudi. Prav danes se zaključuje tretji teden od potresa, a to je čas inkubacije. S strahom smo čakali, kaj nam bo pokazal današnji dan, toda ohrabrilo nas je mišljenje strokovnjakov, da je položaj relativno miren in relativno zadovoljiv. Pravim relativno, ker v tem pogledu nimamo zaskrbljujočih pojavov.»

Predsednik Živko Babić je nato v skoraj enournem razgovoru obširno odgovarjal na naša vprašanja in na našo ugotovitev, da nas je presenetila vzorna organizacija posameznih služb, vzorna disciplina ljudi ,je predsednik Babić poudaril, da je to zasluga ne samo izredne požrtvovalnosti vseh samoupravnih organov družbene dejavnosti, temveč tudi prebivalcev samih. «Naš štab, jaz sam, ne bi mogel ničesar narediti, če ne bi delovala ljudska iniciativnost, če ne bi vsak posameznik spontano prijel za delo in se spontano podredil potrebam in nujnostim trenutka, kar je rezultat našega samoupravnega sistema».

Razgovor pri predsedniku Babiću so posneli za televizijo in radio, ki sta o obisku naše delegacije poročala že uro ali dve kasneje.

Po zaključenem razgovoru v mestni hiši se je naša delegacija podala še na razgovore v štab za stanovanjsko preskrbo in v informacijski center, kjer so nas v podrobnostih seznanili s trenutnim položajem v Banjaluki in okolici, s številom družin, ki so se lahko vrnile v stanovanja, s številom onih, ki prebivajo pod šotori, v camp-prikolicah, v drvarnicah, kleteh ali drugod pri manj prizadetih svojcih, s številom evakuiranih šolskih otrok. itd.

Čas pred in po razgovorih smo izkoristili za dokaj podroben ogled mesta in tako iz razgovorov pri predsedniku občine in pri načelniku štaba za stanovanjsko preskrbo kakor iz razgovorov z ljudmi pod šotori ali v drugih zasilnih bivališčih, pa še iz samega ritma življenja v Banjaluki, smo odnesli vtis vzorne organiziranosti in čvrste odločenosti, da se ogromne rane, ki jih je povzročil potres, zacelijo v najkrajšem možnem razdobju. Seveda bodo potrebni veliki napori in tudi velike samoodpovedi prizadetih ljudi, zlasti pa bodo potrebna ogromna materialna sredstva, saj dejanske škode sploh ni mogoče izraziti v kakšnih številkah. Dejstvo je namreč, da je mesto z neposredno okolico dejansko mnogo bolj prizadeto, kot je mogoče soditi na prvi pogled, saj se mnogokrat za navidez nepoškodovanimi pročelji krije popolno razdejanje v notranjosti in so rumeni križci na stavbah, ki pomenijo, da bodo morali te stavbe podreti, številnejših od zelenih (vseljiva poslopja) in rdečih (poslopja, ki jih je treba prej popraviti).

Četrt ure pred prihodom naše delegacije v Banjaluko, ob 9.45 v torek, se je zemlja ponovno tresla. Povedali so nam, da je bil potres 6. jakostne stopnje. Toda iz tega kar smo videli, smo spoznali, da so ljudje na take sunke pripravljeni in da ne povzročajo nobene panike. Življenje se odvija naprej, mnogo trgovin posluje v zasilno popravljenih prostorih ali na prostem in nikjer ni nobene potrošniške nervoze. Povsod, kjer je razdejanje najhujše, je videti delavce, kako z mehaničnimi sredstvi odstranjujejo ruševine ali podirajo napol podrte stavbe, na prostorih okrog šotorov ki campinških prikolic se igrajo otroci in si kurijo kresove. Moč življenja že premaguje tragedijo in jo bo premagala. Ko smo odhajali, smo si želeli samo to, da bi se mogli čimprej povrniti v obnovljeno in še lepšo Banjaluko.

ZNAČILNOSTI KITAJSKEGA GOSPODARSTVA

Kljub kulturni revoluciji juan še ni izgubil družbene in gospodarske vloge

Številni plačilni razredi se odražajo v močnem razponu cen zagotovljene preskrbe in prostega trga

Juan je kitajska nacionalna valuta. Danes lahko slišite geslo, da ni treba delati za «papirnate bankovce», temveč iz visokih moralnih in političnih pobud. Vendar ta «papir» ni izgubil svoje vrednosti in vloge v družbi. Kitajsko gospodarstvo sicer ni tržno, vendar ni niti povsem naravna razdelitev. Je nekje v razponu med zagotovljeno in racionirano preskrbo. Skratka: na Kitajskem mnogo bolje živi tisti, ki ima juane, od tistega, ki jih nima.

Na pekinškem trgu stane liter olja v racionirani preskrbi dva juana (500 lir), vendar je količina omejena na približno poldrugi liter mesečno za petčlansko družino. Kdor želi več — mora plačati višjo ceno, v svobodni prodaji pa stane olje 5 juanov liter. Podobno je s sladkorjem: v racionirani prodaji velja 2 juana, na svobodnem trgu pa 4 juane kilogram. Priljubljeni kitajski čaj na posebne bone in v omejenih količinah stane 16 juanov kilogram. V svobodni prodaji se cena povzpne na 50 juanov. Racionirani bombažni tekstil — na prebivalca odpade od 6 do 7 metrov — prodajajo za vsoto od dva do tri juane za meter. Lepi kitajski tropikali, gabardeni in težka volnena sukna pa dosegajo v svobodni prodaji ceno 10, 15 in 20 juanov za meter.

Po nizkih cenah in v omejeni količini zagotavlja država vse tisto, kar je po njeni sodbi najnujnejše za vsakdanje življenje. Gre za riž, žito, olje, sladkor in še za nekatere predmete široke potrošnje. Svinjsko meso je n.pr. samo v svobodni prodaji in je petkrat dražje od riža, slanina osemkrat, sir desetkrat, maslo pa petnajstkrat.

Kako naj potem razporediš in za kaj porabiš tistih 50 do 60 juanov poprečne mesečne plače? Seveda je to vprašanje tesno povezano s skrajno racionalnim, varčnim in skromnim življenjem. Dalje je vprašanje, koliko si lahko kdo privošči nad zajamčenim poprečjem. Da si eden lahko kaj privošči, drugi pa ne, je dokaz tudi v tem, da obstajajo velike razlike med cenami blaga za zajamčeno in svobodno preskrbo in da porabijo za slednjo tudi precej denarja.

Za tipičen primer omenjenih razlik naj navedemo, da dobi delavec v tovarniški kantini kosilo za skoraj simbolično vsoto 3 juanov mesečno. Zato pa stane samo ena steklenica piva pol juana. Celo v skromnih javnih restavracijah brez tovarniških in državnih dotacij lahko poprečen človek kosi za približno 40 penov (1 juan je 100 penov). Škatla najbolj dragih cigaret stane 10 penov več.

Juan po vsem tem sodeč ni samo sredstvo za posebno urejanje velikih socialnih in ekonomskih vprašanj na Kitajskem, temveč zrcali tudi vrednotenje ljudi in poklicev, hkrati pa ugotavlja razliko, ki obstaja med njimi. Da je to resnica, priča tudi dejstvo, da so na Kitajskem — morda celo bolj kot v mnogih drugih deželah sveta — do podrobnosti izdelali razvrstitev ljudi v veliko plačilnih razredov.

V ogromnem državnem aparatu je bilo nekaj časa 24 takih razredov, plače pa so bile v razponu od 33 do 450 juanov mesečno. Učitelje in profesorje osnovnih in srednjih šol so prav tako razvrstili v 24 razredov, prejemki pa znašajo od 55 do 170 juanov mesečno. Univerzitetne delavce so razdelili v 12 razredov z razponi od 55 do 350 juanov. Delavci v industriji so razvrščeni v osem plačilnih razredov, mesečni prejemki pa znašajo od 33 do 104 juane.

Iz navedenih številk izhaja, da je poprečna plača na Kitajskem 60 juanov. Zlahka sklepamo, da predstavljajo ljudje na vrhu razponov manjšino in da je velika večina v spodnjih kategorijah. V posebnih primerih uživajo ljudje tudi posebne bonitete. Dober kitajski izvedenec, ki se vrne iz tujine, ima do 10-krat večje dohodke kakor poprečen Kitajec. Če upoštevamo moža in ženo, ki se vrneta iz tujine, dosegajo njuni dohodki mesečno tudi do 1000 juanov. To je za kitajske razmere in standarde naravnost fantastično visoka vsota. Sicer pa tudi državljani v nižjih plačilnih razredih, če delata vsaj dva v družini, prinesejo domov od 130 do 150 juanov (od 32 do 25 tisoč lir). Tudi v tej družini si lahko kupijo kaj dražjega, n.pr. ročno uro, kolo in radioaparat. Ti trije predmeti so namreč trenutno simbol dobre kitajske življenjske ravni.

Omenjene kategorije in plačilni razredi so veljali do kulturne revolucije. Le-ta pa je prinesla precej sprememb. Eno izmed poglavitnih gesel je bilo ravno boj proti «buržujskemu ekonomizmu», uničevalnemu delovanju gmotnega stimuliranja ipd. Vendar juan najbrž še ne bo tako kmalu izgubil vloge vrednotenja ljudi.

V Turinu prikolice Trignanò-Caravellair

RIM, 19. — Zdi se, da italijanske državljane iz leta v leto bolj pritegujejo počitnice na svežem zraku, ki niso vezane na hotelske urnike, ker se je število tistih, ki šotorijo ali tistih, ki so si kupili prikolico, povečalo. Letos je namreč bilo na letovanju 17 milijonov Italijanov, to je za 3 milijone več kot lani; 20.000 prebivalcev pa ima prikolico. Če pomislimo, da na Nizozemskem pride ena prikolica na 22 prebivalcev, v Italiji pa ena vsakih 2.500 ljudi, ni to noben rekord. Vendar je videti, da se Italijani vedno bolj zanimajo za tako vrsto turizma, tudi zaradi tega, ker se je gradnja prikolic izboljšala in njih cena znižala.

Izvedenci menijo, da je za nakup prikolice najugodnejša zimska doba, ker je takrat dostava hitrejša in podjetja nudijo popust. Prikolice so vzbudile veliko zanimanje tudi na turinskem Avtomobilskem salonu, kjer je na razstavi sodelovalo 19 podjetij. Med njimi je razstavljala tudi tvrdka Trignanò - Caravelair, ki je predstavila svoje modele Belle Ile za 3+2 osebi, ki stane 765.000 lir; Marquises za 3+2 osebi za ceno 990.000 lir; Moorea (3+2) za 1.240.000 lir; Comores (4+1), ki stane 1.390.000 lir; Brehat za 6 oseb, katere cena je 1.665.000 lir; Antilles (5+1) s ceno 1.970.000 lir in Reunion (4+1) s ceno 2.390.000 lir.

Ropar Biggs na poti iz Avstralije v Anglijo

LONDON, 19. — Po vesteh, ki jih je prejel Scotland Yard (slavna londonska policija) je Ronald Biggs, ki je eden od sodelavcev pri slovitem roparskem napadu na poštni vlak med Glasgowom in Londonom, zapustil Avstralijo ter se skuša vrniti v Anglijo.

Biggs je edini od roparjev, ki je še na svobodi. L. 1965 je zbežal iz kaznilnice v Wandsworthu, kjer je prestajal zaporno kazen tridesetih let, ki mu jo je naložilo sodišče. Zbežal je v Avstralijo, kjer je živel skupaj z ženo in tremi otroki. Avstralski policiji se je posrečilo, da odkrije njegovo skrivališče, toda se preden so ga prijeli, se je Biggsu posrečilo zbežati. Zaman je bil vsak napor, da bi ga prijeli.

Roparski napad na poštni vlak je vzel roparjem dva milijona in pol funtov šterlingov.

Obsojen zaradi strelov v tablo KPI

FIRENCE, 19. — V petek zvečer je potujoči prodajalec Beniamino Pontillo prišel z vlakom iz Rima v Firence, odšel je pred sedež komunistične federacije in trikrat streli v tablo z napisom KPI. Vrtarju, ki ga je hotel ustaviti, je zagrozil s pištolo, takrat pa so Pontilla ustavili uradniki, ki so prihiteli iz sedeža federacije in ga predali policiji.

Včeraj so Pontilla sodili po direktnem postopku in ga obsodili na 4 mesece in 22 dni pripora, 33 dni zapora in na 20.000 lir denarne kazni. Pontillo je bil obtožen, ker je imel pri sebi pištolo in nož brez potrebnega dovoljenja, zaradi nasilja in poškodb. Poleg tega so Pontillu že leta 1968 prepovedali iti v Firence, ker je s kamnom razbil izložbo knjigarne «Feltrinelli».

PO MNENJU ZUNANJE POLITIČNE KOMISIJE SKUPŠČINE SRBIJE

Napredek nekaterih oblik sodelovanja med SFRJ in Albanijo

Jugoslovanski izvršni svet o likvidnosti v gospodarstvu ter o ukrepih na področju elektrogospodarstva

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 19. — Komisija za zunanjepolitična vprašanja skupščine Srbije je na današnji seji, katere so se udeležili tudi predstavniki zunanjepolitičnih komisij skupščine Makedonije in Črne gore in ustreznih komisij avtonomnih pokrajin Kosova in Vojvodine, razpravljajo o odnosih z Albanijo. Uvodno poročilo je na seji podal odpravnik poslov jugoslovanskega veleposlaništva v Tirani Ljubo Hrnjak. Člani komisije so z zadovoljstvom ugotovili stabilnost na meji z Albanijo in napredek nekaterih oblik dvostranskega sodelovanja. V razpravi je med drugim poudarjena potreba nadaljnjega napredka trgovinske izmenjave in razširitve sodelovanja na druga področja obojestranske koristi.

Zvezni izvršni svet je na današnji seji pod predsedstvom Mitje Ribičiča sprejel predloge zakona katerih smoter je izboljšanje likvidnosti v gospodarstvu, informacije o aktualnem energetskem položaju, predlog zakona o spremembi invalidskega zakona in nekatere druge odloke.

Zvezni izvršni svet je proučil informacije skupnosti jugoslovanskega elektrogospodarstva o aktualnem energetskem položaju in ukrepe, ki so predvideni za ublažitev položaja do katerega je prišlo zaradi težav v proizvodnji in dobavi električnega toka potrošnikom. Nepričakovana sušna doba je povzročila občutno zmanjšanje proizvodnje hidroelektrarn zaradi česar je prišlo do občutne omejitve v potrošnji toka. Položaj se iz dneva v dan slabša tako, da bodo potrebne še večje omejitve, če se v najkrajšem času vremenske razmere ne spremenijo. V Beogradu na primer že več dni po več ur dnevno izključijo dobavo toka posameznim mestnim četrtim. Po podatkih skupnosti jugoslovanskega elektrogospodarstva bo rezerva vode v akumulacijskih jezerih pri najracionalnejši uporabi toka omogočila proizvodnjo največ za dva tedna.

Zvezni izvršni svet je sklenil, da sporazumno z republiškimi izvršnimi sveti sprejme ukreje za omilitev položaja posebno z namenom, da se v bodoče podobni položaj ne bi ponovil.

Predlog spremembe zakona o vojnih vojaških invalidih, ki bo predložen v odobritev zvezni skupščini, predvideva povečanje invalidnine za 23 odst. S predloženimi spremembami bodo dobili pravico do invalidnine tudi starši padlih borcev.

Zvezni skupščini bo predložen tudi sprejem zakona o udeležbi zveze v financiranju akcij jugoslovanske zveze za telesno kulturo in jugoslovanskega olimpijskega komiteja.

B. B.

Imenovanje škofa za Albance v Jugoslaviji

BEOGRAD, 19. — Papež Pavel VI. je imenoval msgr. Nikola Prela za škofa albanske etnične skupine v Jugoslaviji. Agencija «Relazioni religiose» pravi, da je ta odločitev nekoliko presenetila beograjske cerkvene kroge. Novi škof bo pomočnik škofa msgr. Joahima Herburta. Po poročilih agencije v Beogradu mislijo, da je s tem i. menovanjem Pavel VI. hotel razrešiti nekatere probleme katoliške cerkve v Jugoslaviji, ki so nastali zaradi albanske narodnostne skupine. Poleg tega pa je papež hotel, po poročilih iste agencije, nuditi Albancem stik s katoličani, ker po državnem ukazu ne smejo imeti verskih organizacij.

«Diplomatsko premirje» za Gibraltar

NEW YORK, 19. — Z resolucijo na skupščini OZN sta britanska in španska delegacija sklenili, da zaenkrat ne bosta razpravljali o gibraltarskem problemu.

Predstavnik španske vlade je pojasnil, da bi sicer problem ostal na dnevnem redu in bodo v katerem koli trenutku lahko o njem razpravljali. Britanski predstavnik pa je poudaril, da bodo to vprašanje rešili samo s sporazumevanjem. Po njegovih besedah si je Velika Britanija vedno prizadevala za dobre odnose s Španijo, vendar pa se ne bo odpovedala Gibraltarju, dokler se prebivalstvo tega ozemlja ne bo odločilo za špansko vlado.

Trije mrtvi pri trčenju «fiata 125/S» v drevo

CECINA (Livorno), 19. — Tri mrtve in enega ranjenca je terjala prometna nesreča, ki se je pripetila davi na državni cesti «Aurelia» med krajema Donoratico in San Vincenzo.

Z avtom «fiat 125-S» z milansko evidenčno tablico so se peljale štiri osebe, ki so bile namenjene v Piombino na pogreb. Mauro Maltagliati, star 46 let, je upravljal avto, trije drugi, in sicer 56-letni Giuseppe Costi in njegova žena Norma ter 23-letni Giorgio Guerrini, pa so se peljali z njim.

Iz neznanih razlogov je avto zdrsnil na cesti ter zavil na levo stran, kjer je treščil v debelo deblo. Od štirih potnikov se je rešil samo Guerrini, ki pa je hudo ranjen.

V Beogradu «Večer solidarnosti z vietnamskim ljudstvom»

BEOGRAD, 19. — V veliki dvorani Doma sindikatov v Beogradu je bil nocoj v okviru tedna solidarnosti z vietnamskim ljudstvom večer solidarnosti z borbo vietnamskega ljudstva. Na slovesnosti, katere so se udeležili poleg številnih Beograjčanov tudi Mirko Tepavac, Svijetin Mijatovič, Marjan Brecelj, Aleš Bebler in druge osebnosti je poleg govora predsednika Zvezne konference socialistične zveze delovnega ljudstva Jugoslavije Milatoviča bil tudi priložnostni kulturno - umetniški program. Veljko Milatovič je v svojem govoru med drugim ugotovil, da stalne napovedi o umiku tujih čet iz Vietnama niso povečale upanja na skorajšnji mir in obsodile politiko dominacije in hegemonije, kateri se vedno bolj odločno zoperstavlja svetovno javno mnenje, ki stremi po trajnem miru in varnosti.

Takšen mir pa je po besedah Milatoviča nemogoč brez spoštovanja enakopravnosti, nacionalne neodvisnosti in suverenosti vseh držav in narodov. Na spoštovanju teh načel temelji politika vseh naprednih posebno neuvrščenih držav. Solidarnost z borbo vietnamskega ljudstva je ustvarila široko protiimperialistično fronto naprednih sil ne glede na idejne, politične, verske in druge opredelitve. Jugoslavija, dosledno s svojo revolucijo, podpira vietnamsko ljudstvo v njegovi borbi in v njegovi zahtevi da samo odloča o svoji usodi. «Mi smo prepričani, da bo iz te junaške epopeje izšel svoboden in neodvisen Vietnam» — je zaključil Milatovič.

Jugoslavija in Avstrija o političnih vprašanjih

DUNAJ, 19. — Zastopniki jugoslovanskega državnega tajništva za zunanje zadeve in avstrijskega zunanjega ministrstva so imeli včeraj in danes na Dunaju informativne razgovore o aktualnih vprašanjih mednarodne politike posebno s področja evropskega sodelovanja in varnosti. Razgovorov so se z jugoslovanske strani udeležili državni podtajnik Milorad Pesič, svetnik državnega tajništva za zunanje zadeve Djuro Minčič in jugoslovanski veleposlanik na Dunaju Mitja Vošnjak, z avstrijske strani pa glavni ravnatelj političnega ravnateljstva avstrijskega zunanjega ministrstva dr. Halusa, načelnik oddelka dr. Schumberger in druge osebnosti. Zastopnike državnega tajništva za zunanje zadeve je danes sprejel avstrijski zunanji minister dr. Waldheim.

ANKETA TEDNIKA «PARIS MATCH»

Francoska mladina o združeni Evropi

Večina se jih je izrekla za «politično» združeno skupnost in za vstop Anglije v SET

PARIZ, 19. — Iz ankete, ki jo je tednik «Paris - Match» sprožil med Francozi, se je večina teh izrazila za vstop Velike Britanije v evropsko gospodarsko tržišče. Prvo vprašanje, ki so ga na anketi postavili je bilo: «Mislite, da bi nastanek politične Evrope morali takoj odobriti z referendumom?»

57 odst. prebivalstva je odgovorilo «da», 20 odst. «ne» 23 odst. pa se o tem ni izrazilo. V prejšnji anketi iz leta 1962 je bilo 44 odst. ljudi za to, 22 odst. proti in 36 odst. neodločenih.

Pri vprašanju, ali bi v politični Evropi želeli skupno diplomatsko mrežo in skupno obrambo, je bilo 10 odst. Francozov proti temu, 24 odst. pa neodločenih. V maju se je proti temu izrazilo 53 odst. prebivalstva.

Večinoma so se za take ukrepe izrazili mladi, tako pri prvih dveh vprašanjih, kot pri ostalih. Pri tretjem vprašanju, ki se je dotikalo izvolitve predsednika za politično Evropo, se je 41 odst. izrazilo, da bi «gotovo» volilo za takega predsednika, tudi če ne bi bil Francoz. 25 odst. je menilo, da bi «verjetno» glasovalo zanj, 9 odst. je dejalo «verjetno ne», 12 odst. pa «gotovo ne».

Velika večina želi vstop Velike Britanije v Skupno evropsko tržišče. 52 odst. prebivalcev je bilo za to, 16 odst. proti in 32 odst. neodločenih; za vstop so se izrazili podjetniki in samostojni obrtniki, niso pa tega želeli poljedelci.

Pri zadnjem vprašanju: «Ali bi sprejeli rahlo pojemanje svoje kupne zmožnosti, če bi bilo to potrebno za zgraditev politične Evrope?», je 48 odst. odgovorilo «ne», 35 odst. «da», 17 odst. pa je bilo neodločenih.

Mrtvi voznica in sopotnica

RAVENNA, 19. — V bližini Ravenne, in sicer na križišču državne ceste za San Vitale, se je pripetila prometna nesreča pri kateri sta izgubili življenje dve ženski 37-letna Giuseppina Cotto iz Ravenne je šofirala avto s katerim se je peljala tudi 44-letna Nelide Ciani, pravtako iz Ravenne. Ko je prišla do križišča, ni šoferka upoštevala prometnega znaka «stop», temveč je pridrvela z veliko naglico na sredino križišča. Prav v tistem trenutku se je pripeljala mimo težka avtocisterna, ki jo je upravljal Andrea Casali. Zaradi silnega udarca v težko vozilo se je avto prevrnil pod cesto. Obe ženski sta bili skoraj pri priči mrtvi.

Smrt Josepha Kennedyja

HYANNIS PORT (ZDA), 19. — Včeraj zjutraj je zaradi srčnega napada umrl v svoji hiši v Hyannis Portu (Massachusetts) Joseph Kennedy. Jutri bodo pokojnika pokopali na pokopališču Holyhood, v bližini Bostona.

Pri umirajočem so bili njegov sin Edward, tri hčere, Jacqueline Onassis in njegova žena Rose. Joseph Kennedy je bil po rodu Irec, poročil se je z Irko Rose Fitzgerald in imel z njo devet otrok. Že pred časom je dobil dva srčna napada, zaradi katerih ni mogel prisostvovati pogrebnim svečanostim sinov, predsednika Johna Kennedyja in senatorja Roberta.

Kdor se vozi s taksijem, pa tudi drugi meščani, bodo te dni zapazili po tržaških ulicah novost. Temno zelene taksije bodo polagoma nadomestili novi, rumene barve. Novost bo brez dvoma posodobila videz mestnih ulic ter povečala pisanost avtomobilskega prometa.

V torek dopoldne je bilo na Trgu Unità, pred županstvom, kar 40 novih taksijev, ki so jih predstavniki tržaške Fiatove filiale izročili kupcem.

Na sliki: predstavniki filiale Fiat, med katerimi so ravnatelj Alberici, občinski strokovnjak in taksisti pred županstvom.

DRZEN ROPARSKI NAPAD V PIEMONTU

Iz zlatarne so odnesli za 30.000.000 lir dragocenosti

Zlikovci so vdrli v trgovino predvčerajšnjim zvečer

AVIGLIANA (Torino), 19. — Tri je oboroženi roparji so sinoči vdrli v neko zlatarno v Giavenu ter se polastili dragocenosti in ur v skupni vrednosti za okoli 30 milijonov lir.

Roparji so se pripeljali pred zlatarno, ki je last 46-letnega Micheleja Priola v Ul. Torino 9 z avtom znamke «ferrari» s turinsko evidenčno tablico. Eden od zlikovcev je ostal za volanom s prižganim motorjem, druga dva pa sta planila v zlatarno s pištolami v rokah. Oba sta bila zakrinkana. V zlatarni so bili tedaj zlatar, njegova žena Giorgina in 14-letna hčerka Norma. Eden od roparjev, ki je bil nizke postave in z razločnim južnjaškim narečjem, je naperil revolver proti Priolu ter mu zagrozil naj molči, naj ne napravi nobene sumljive kretnje in naj mu takoj izroči ure in dragocenosti. Zlatar se je vdal brez obotavljanja, ker je takoj razumel da se neznanec ne šali. Roparja sta nato izpraznila predale in tudi blagajno, ki je bila tedaj odprta, ker so Priolovi prav tedaj spravljali vanjo svoje blago.

Takoj nato sta zlikovca zapustila trgovino, skočila v avto in se odpeljala. Priolo je tekel za njima. Skušal je celo streljati s pištolo na vozilo, toda prav tedaj mu ga je zakril neki drugi avto, ki je šel slučajno mimo.

Policijski organi so postavili cestne bloke, ki pa se do sedaj še niso obnesli.

Trčenje ladij na Temzi

LONDON, 19. — Sinoči je italijanska trgovska ladja «Elisa F.» trčila ob izlivu Temze v grško trgovsko ladjo «Homer». Ladji sedaj pregledujejo izvedenci, da bi natančno ugotovili škodo.

Družba «Lloyd» je sporočila, da ima italijanska ladja precej poškodovani krn in se ne more posluževati sidra. Grška ladja je le lažje poškodovana.

ZNAČILNA PRIMERJAVA «NEW YORK TIMESA»

Kdo pravzaprav vlada Bela hiša ali Pentagon

Fulbright ugotavlja, da ZDA vodijo vojno tudi v Laosu in to brez znanja in odobritve kongresa - Mc Carthy bi šel v Pentagon

Vlada tretje republike (Francija, op. ur.) se je na koncu desetletja svoje negotove eksistence znašla pred starim problemov — demokracije. Isti primer je tudi z našo vlado v tej dobi množičnega oboroževanja in naše vojaške angažiranosti v jugovzhodni Aziji. In to vprašanje obstaja v naslednjem: kdo določa vojaško politiko — generali ali izvoljena civilna oblast?

Teoretično vzeto bi se vprašanje ne smelo postavljati niti v Franciji niti pri nas. Tradicija in ustavna ureditev določa, da imajo končno besedo vladajoči politiki, ne pa generali. V praksi pa je povsem drugače.

Ko se je junija 1940. leta tretja republika znašla v nevarnosti pred silovitim napredovanjem Nemcev, so generali z maršalom Petainom na čelu ter z vrhovnim poveljnikom odstranili vlado in zahtevali, da naj se sklene premirje. Prav generali so ukinili demokratično republiko in jo zamenjali z bednim avtoritarnim režimom Vichyja.

Na srečo mi nismo pred takšno perspektivo. Vendar pa obstaja dejstvo, da v naši deželi in v vsej naši zgodovini niso generali in njihovi zavezniki v vojni industriji imeli večje moči kot jo imajo danes. To je zaskrbljevalo tudi brihtnega Eisenhowerja, dolgoletnega generala in predsednika ZDA.

Militaristi imajo vedno pomembnejšo vlogo v procesu povezovanja in angažiranja naše dežele v neskončno in pogubno vojno v Vietnamu, pri stalnem naraščanju izdatkov za oboroževanje. Dovolj je v zvezi s tem povedati, da naraščajo izdatki za oboroževanje s takšno naglico, da so 1948. leta namenili obrambi 12 milijard dolarjev, letos pa 80 milijard. Hkrati pa postajajo razmere v naših mestih neznosne, potrebe siromašnih prebivalcev, potrebe mladine, potrebe starčkov in črnskega prebivalstva pa se sploh ne vzamejo v poštev zaradi pomanjkanja sredstev, zaradi pomanjkanja, ki je posledica velikih vlaganj in velikih stroškov za vojsko in vojno.

Mnenje, ki ga tu izražam, ni le mnenje civilistov, mislim ljudi, ki so na odgovornih mestih, ki pa ne nosijo uniforme. Celo general D.N. ..., bivši poveljnik mornariške pehote, je govoril o tem, da v vladi prevladujejo militaristi. Po njegovih besedah «Amerika postaja militaristična in nacionalistična država», ki teži po vojaški rešitvi izključno političnih vprašanj v tujini. To pa je zelo dragoceno priznanje vojaka, ki ni samo vojak, pač pa tudi heroj in ponos ameriške vojske.

Vse to pa se da nato strniti na logično vprašanje: kdo pravzaprav vlada v Ameriki, v ZDA, oblast v državi?

Nikakor ni prijetno niti priznanje nekega člana kongresa, ki ga je prikazal v eni izmed zadnjih številk publikacije «Zunanji posli», v kateri je rečeno, da Pentagon, to je obrambno ministrstvo stalno zahteva vedno večje in večje izdatke za oboroževanje in da «tisti civilisti v vladi, ki se trudijo, da bi militaristični apetiti zmanjšali, so nesposobni, ne morejo tega doseči».

Če ne morejo oni, kdo je tisti, ki more, ki bi mogel? Predsednik Nixon je pred nedavnim imenoval poseben odbor z nalogo, da nadzira premike v obrambnih stroških. Toda neki senator je ugotovil, da kar osem članov prav tega odbora ima vloženih več milijard dolarjev v industriji ,ki dela za vojaške potrebe. «Vse to je prav navadno varanje, slepilo, pravi senator. Vse to govori, vse to izpričuje, da je Pentagon postal toliko močan, da more kontrolirati, da more nadzirati tudi tiste, ki bi ga morali kontrolirati».

Tli je toliko močan, da more kontrolirati tudi samo vlado? Odnosno, ali je toliko močan, da se ne ozira več na sklepe kongresa? Senator Fulbright je rekel prav to, ko je obtožil Pentagon ne le v zvezi z operacijami v Vietnamu, pač pa tudi za legalno vojno, ki jo po njegovih preverjenih podatkih ZDA vodijo sedaj tudi v Laosu, in to brez znanja in brez odobritve kongresa.

V času tretje republike se je Francija težko kobacala naprej zaradi takšnih problemov in danes imamo na razpolago pričanja o njenih težavah. Ta pričanja pa neizpodbitno govorijo, da so šefi mnogih vlad, ki so se druge za drugo menjavale, bili preveč sramežljivi, da bi pogledali kam vojaški krogi mečejo sredstva, ki sta jim jih dajali vlada odnosno država. Kadar je nekji trmasti polkovnik, ki se je imenoval Charles de Gaulle, očital tedanjemu predsedniku vlade Leonu Blumu to šibkost, mu je ta užaljen odgovoril, da je vojaški proračun v skrajni liniji — stvar vojske.

«Seveda — je soglašal de Gaulle — toda nacionalna obramba je stvar vlade.»

Povojne razmere v Franciji se niso bistveno spremenile. Posebne parlamentarne komisije so delale pet let in objavile nekaj anket. Po opravljenem delu je bil zaključek soglasen: obsoja se praksa vlade da narodno obrambo poverja izključno vojaškim krogom. Na koncu poročila parlamentarne komisije je bilo dobesedno rečeno: «Določeni videzi vodenja vojne so zelo važni in po navadi uidejo vojaškim krogom... to je normalen pojav... zaradi tega se vlada ne sme nikoli skrivati za vojaškimi krogi, pač pa mora na njih stalno močno vplivati».

Ali je imel morda pred očmi to senator McCarthy, ko je lani ob splošnem presenečanju rekel: «Če bom izvoljen, bom šel v Pentangon».

Na meji med Pakistanom in Afganistanom živi pastirsko pleme Patauci, ki se je doslej zadovoljevalo z izterjevanjem nekakšne «carine». Sedaj pa se je razvilo v veliko resnejše gibanje, ki teži po samostojnosti. Na sliki dva gverilca Patauci

Po gostovanju skupine «I nuovi» v Avditoriju

Nemški literat Wolfgang Borchert je za gotovo do konca spoznal absurdnost in zločinstvo vojne. In ko je na koncu zadnje vojne prišel po treh letih z vzhodnega bojišča, je bil duševno in telesno docela strt. Strla ga je vojna, posebej še nesmiselna nacistična vojna. In verjetno prav zato, ker mu je ta zločinska vojna uničila življenje že pri 26 letih, je hotel pustiti preživelim in vsem bodočim generacijam svoje osebno sporočilo, svojo poslanico, da naj se ne vojskujejo več, da naj bo vseh vojn konec. Čeprav v svojem delu omenja Stalingrad in druga ruska mesta, je njegov poziv svetu takšen, da lahko zaobseže vse človeštvo in za vso zgodovino, kajti svoj poziv pošilja delavcu, pesniku, duhovniku, materi. Da, še najprej ali še najbolj izrazito materi, vsem materam sveta, ki jih roti, naj ne rojevajo več otrok za vojsko, naj ne dajo svojih otrok tovarnam, v katerih bi se izdelovalo orožje, skratka naj pazijo, da njihov otrok ne bo v službi zločina, ki se imenuje vojna.

In to poslanico nam je v soboto, nedeljo in ponedeljek zvečer prinesla v Trst gledališka skupina «I Nuovi», ki je nastopila v prejšnjih dneh v nekaterih istrskih mestih in mestecih in nato gostovala v Avditoriju z delom že omenjenega nemškega pisatelja z naslovom «Zunaj, pred vrati».

Glavno vlogo povratnika z vzhodnega bojišča je igral Edgardo Siroli, Lea Padovani je igrala «onega drugega», namreč tisto še pozitivno silo v pokvarjenem povojnem svetu, ki skuša povratniku pomagati, da se pri vsem materialnem in moralnem uničenju, ki ga je prinesla vojna, vključi v življenje, kar pa povratniku ne uspe, kajti obupanca celo voda ne sprejme in ga valovi naplavijo na prod. Povratnik ne najde razumevanja nikjer, še najmanj doma, pri svoji ženi, ki jo najde v postelji z nekom drugim, kajti «tri leta so dolga» in žena ga ni mogla čakati «v mrzli postelji». In tudi tedaj, ko vendarle sreča žensko, ki ga razume in povabi na dom, doživi tragedijo, ko spozna, da je s tem, ko je prišel na dom edine osebe, ki ga še upošteva, napravil veliko zlo, da je napravil takšno krivico nekomu drugemu, kakršno je napravil njemu tisti, ki ga je bil našel v svoji postelji s svojo ženo.

In ves čas, ko tava in trka od vrat do vrat, da bi ga ponovno sprejela družba vase, ga grize vest, da je kot podčastnik kriv smrti enajstih soborcev. In ko hoče to svojo odgovornost zvreči na tistega, ki mu jo je bil nekoč naprtil, to je na svojega bivšega poveljnika, polkovnika, ga ta sprejme kot burkeža in tako rekoč požene. V tem tavanju je povratnik doživel veliko razočaranje celo na rojstnem domu, kjer ne najde več staršev, pač pa neznano ženico, ki mu pove, da njegovi starši — rasisti niso prenesli nove realnosti in so napravili samomor, ter pri tem «potrošili preveč tako potrebnega plina».

Skratka, povratnik se v tej tako hudobni družbi ni mogel znajti in mu ne preostane drugega, kot da se ponovno vrže v vodo, ki ga tokrat ne vrne več, vtem pa «oni drugi» poziva vse, predvsem matere, naj rečejo vojni ne

Ker je bila premiera tega dela v Avditoriju v soboto zvečer, torej na dan, ko so v ZDA in drugod po svetu milijoni ljudi protestirali proti vojni v Vietnamu, in ker je občinstvo z navdušenjem ploskalo izvajanju in delu, smemo tudi to predstavo šteti v splošen odpor proti sedanji vojni v Vietnamu in proti vojni nasploh.

Delo je pripravil za oder Tržačan Spiro Dalla Porta Xidias.

ZA NAS IZREDNO VAŽNO DOKUMENTARNO GRADIVO

Iz knjige «Aula IV»

Vsi procesi proti Slovencem in Hrvatom ter drugim antifašistom iz Jul. Krajine pred fašističnim Posebnim tribunalom (1927-1943)

24.

Sodba štev. 152 od 18. 6. 1943. Predsednik Griffini — Poročevalec Masala.

Pri nekem obrtniku, ki so ga aretirali v Idriji v decembru 1942, so našli ročne bombe ter različen komunistični propagandni material. (Pripadnost uporniškim tolpam.)

Havala (verjetno Hvala, op. ur.) Fioriano, Idrija (Go) 28. 4. 1911, čevljar — 9 — —

Sodba štev. 153 od 19. 6. 1943. Predsednik Griffini — Poročevalec Milazzo.

V marcu 1943 se štirje vojaki vračajo v taborišče pojoč «Bandiera rossa» ter vzklikajoč «Živela Sovjetska zveza». (Subverzivna propaganda in žalitev «duceja».)

Poretti Mario, Rovinj (Istra) 24. 8. 1909, tesar — 5 — —
Millo Albino, Milje (Ts) 27. 10. 1909, delavec — oproščen
Brailo Natale, Poreč (Istra), 26. 10. 1909, ribič — oproščen
Ganz Benedetto, Trst 8. 3. 1909, delavec — oproščen

Sodba štev. 160 od 23. 6. 1943. Predsednik Le Metre — Poročevalec Milazzo.

V novembru 1942 aretirajo v Idriji dve ženski. Mikuzeva je nosila obleko ter komunistični časopis «Delo» partizanom, pri Zustovi so zaplenili številne letake, ki so poveličevali partizansko gibanje. (Pripadnost uporniškim tolpam.)

Mikuz Albina, Kanal (Go) 3. 1. 1919, šivilja — 10 — —
Zust Francesca, Idrija (Go), 22. 2. 1913, šivilja — 10 — —

Sodba štev. 162 od 25. 6. 1943. Predsednik Le Metre — Poročevalec Lanari.

V juliju 1942 aretirajo nekaj komunistov, ki so se po navadi zbirali v Sv. Križu pri Trstu. Ugotovljena je bila ustna in pisana propaganda z obsežnim razširjanjem letakov. (Ustanovitev KPI, pripadnost isti in propaganda.)

Cossutta Felice, Trst 17. 10. 1929, študent — 12 — —
Maizen Zarko, Maribor 3. 4. 1921, mehanik — 6 — —
Sedmak Vida, Maribor 30. 7. 1922, študentka — 6 — —
Cossutta Ida, Trst 9. 11. 1919, gospodinja — 3 — —
Sedmak Drago, Trst 17. 1. 1920, študent — 6 — —
Certalic Antonio, Jugoslavija 30. 5. 1919, študent — 6 — —
Sedmak Giovanni, Trst 28. 5. 1874, upokojenec — 3 — —

Sodba štev. 183 od 20. 7. 1943. Predsednik Griffini — Poročevalec Lanari.

Po neki bitki v bližini Tolmina 12. novembra 1942 policija strelja proti partizanu, ki skuša rešiti neko žensko. Partizan je ranjen, ženska umorjena. (Pripadnost uporniškim tolpam.)

Strukelj Stanislao, Sv. Lucija (Go) 1. 9. 1920, kmet — 26 — —

Sodba štev. 184 od 20. 7. 1943. Predsednik Griffini — Poročevalec Lanari.

Komunistična organizacija na področju Pulja. Glej sodbo štev. 28 od 1943. Ustanovitev komunistične partije, pripadnost isti.)

Picconi Michele, Štinjan (Pulj) 24.11.1914, strugar — 15 — —
Zucconi Ilario, Češkoslovaška 21. 8. 1917, mehanik — 3 — —
Zucconi Pietro, Medulin (Pulj) 5. 8. 1922, študent — 12 — —
Ardossi Giovanni, Medulin (Pulj) 15. 10. 1920, študent — 3 — —
Chiraz Giuseppe, Medulin (Pulj) 28.5.1921, študent — 3 — —
Ardossi Gloria, Medulin (Pulj) 26. 4. 1921, uradnica — 3 — —
Renzi Pietro, Pulj 28. 6. 1908, dekorater — 3 — —

Na našem uredništvu se je zglasil Albert Kermac in nas opozoril na napako, ki smo jo — po knjigi «Aula IV» — napravili v četrtem nadaljevanju navajanja podatkov s procesov pred posebnim sodiščem proti Slovencem in Hrvatom ter proti antifašistom iz Julijske krajine. Kakor je v knjigi «Aula IV» na strani 151 zapisano, je bil Chermaz Alberto — Kermac Albert — na procesu oproščen, v resnici pa je bil obsojen na 3 leta zapora, ki jih je prebil v zaporih v Nisidi pri Neaplju, nato pa je bil še 3 leta pod posebnim policijskim nadzorstvom. In tudi pozneje, vse do fašističnega zloma, so ga fašisti stalno nadzirali in kar 23-krat so ga policijske sile aretirale.

* * *

S tem je seznam procesov pred Posebnim tribunalom proti Slovencem in Hrvatom ter drugim antifašistom iz Julijske krajine, izčrpen kot so ti procesi objavljeni v knjigi Aula IV.

Jutri pa bomo objavili iz iste knjige vsa imena tistih slovenskih in hrvatskih ter drugih antifašističnih obtožencev iz Julijske krajine, ki jih je Posebno sodišče poslalo na sojenje pred redna sodišča, in sicer samo po 1. 1937, ker se P. s. prej te možnosti ni posluževalo.

(Nadaljevanje sledi)

ELEKTRONIKA IMA VEDNO VEČJO UPORABNOST

Elektronski možgani «Golem 4004» bodo v pomoč predvsem filozofom

Težave pri programiranju so seveda velike, ker veliko je publikacij Vrh tega pa filozofi uporabljajo jezik, ki se s težavo poenostavlja

«Česar ne vedo filozofi, ve — 'Golem 4004'!»

Takšen je bil naslov dveh oglasov, ki ju je podjetje «Siemens A.G.» objavilo v nemških časopisih «Süddeutschen Zeitung» in «Frankfurter Allgemeine Zeitung». V vsakem izmed teh listov je oglas obsegal pol strani. Bila je to velika reklama za nove elektronske možgane «Golem 4004». Filozofski inštitut na univerzi v Düsseldorfu že uporablja te elektronske možgane. Toda podjetje Siemens A.G. ni v reklamo za svoje izdelke vložilo le denar, s katerim je plačalo ta dva oglasa, pač pa je düsseldorfskim filozofom dalo v najem elektronski računski stroj popolnoma brezplačno, pa čeprav se najemnina za ta stroj plača po navadi kar po 200.000 lir na uro.

Ta nekoliko neverjetna mecenska poteza pa ima vendarle povsem nemecenski namen, da vzbudi večje zanimanje in večjo rabo elektronskih strojev. V Zahodni Nemčiji namreč vsak četrti elektronski stroj dela za kovinsko industrijo, vtem ko služi znanstvenim raziskavam le vsak dvanajsti računski stroj. Siemensovi vodilni ljudje so že zdavnaj iskali področja, na katerih bi njihovi elektronski stroji mogli najbolje pokazati svoje izredne sposobnosti in so se zato končno ustavili na področju filozofije. In to iz enostavnega razloga, ker je to področje najtežje programirati. V filozofiji namreč ni normiranega jezika, to se pravi, da ni nikakršnih normiranih načinov izražanja, kar ustvarja tistim, ki izdelujejo programe elektronskih možganov, skoraj nepremostljive težave. In naloga elektronskih možganov «Golem 4004» je prav v tem, da dokažejo, da tudi na tem področju morejo uspeti.

In vendar filozofom düsseldorfske univerze ni padlo niti na misel, da bi poverili stroju, naj misli za njih. Direktor filozofskega zavoda prof. Alwin Diemer je bil že davno nerazpoložen, ker so se v knjižnicah kopičile velikanske gore knjig in člankov s filozofskimi temami, material torej, ki je spadal na njegovo področje, ki pa so ga vsi zanemarjali. In sedaj je sklenil, da bo napravil vsaj konkretno in popolno bibliografijo vsega tega obsežnega čtiva.

Zaradi tega je že v začetku 1967. leta začel na njegovem inštitutu delovati poseben dokumentacijski oddelek, ki ga je vodil vseučiliščni asistent dr. Norbert Henrichs. Delo tega oddelka finančno podpira deloma vseučilišče samo, deloma pa frankfurtski zavod za dokumentacijo. Dr. Henrichsu danes pomagata še dva znanstvenika in nekaj drugega pomožnega osebja. Ti ljudje najprej vnašajo v kataloge vse članke iz filozofskih časopisov. Obseg materiala, ki so ga zbrali od vsepovsod, obsega nič manj kot 10 milijonov strani. Prva knjiga je izšla lansko leto.

Z razliko od vseh dosedanjih bibliografij, ki so se brez izjeme omejevale samo na navajanje imen avtorjev in naslovov del, sta se Diemer in Henrichs odločila tudi za beleženje kratke vsebine.

Toda dokumentaristi iz Düsseldorfa niso izdelali mreže vseh pojmov, da bi strnili vsebine na tesne osnovne pojme, ki bi se nato za vedno ponavljali, pač pa so uporabljali izključno besede avtorjev samih. Namen takšnega načina je, da se ohrani tudi sam način mišljenja posameznega avtorja.

Tak način dela pa zahteva veliko truda, vrhu tega pa je takšno delo zelo dolgočasno. Ena delovna moč v takšnem primeru more v enem tednu pripraviti le en letnik določenega filozofskega lista za programiranje, odnosno, kakor se oni sami med seboj izražajo, ti ljudje «liste molzejo».

Doslej so «pomolzli» tri liste s skupno sto zvezki. Če upoštevamo dejstvo, da izhaja na svetu danes kakih tristo filozofskih listov, pomeni, da so v Düsseldorfu obdelali le en odstotek. Če pa vse to primerjamo s številom časopisov s tega področja, ki so izšli od srede 18. stoletja, potem je to, kar je bilo doslej storjenega, le neznaten, komaj opazen delček.

Poleg tega število filozofskih knjig močno prekaša število strokovnih časopisov in zato te knjige zahtevajo, da se o njih posebno razmisli, oziroma da se razmisli o tem, kakšna metoda naj se uporabi za njihovo katalogiziranje.

Znanstveni sodelavci so dobili pravico in možnost, da pripravijo tako imenovana habilitacijska dela, kar je osnovni pogoj, da nekdo postane docent ali profesor na kateri koli univerzi. Pri tem se more komaj opaziti kakršna koli zveza med filozofijo in habilitacijskim delom, kajti pri tem delu — kakor trdi prof. Diemer — «ne gre sploh za filozofiranje». Kljub temu bi nekega dne to delo moglo imeti izredne posledice za vso filozofijo. V trenutku namreč, ko bo tega indeksa filozofskih časopisov že 2000 zvezkov, se bodo morali bodoči avtorji obračati na vso dotedanjo literaturo, ki se nanaša na določeno fiolzofsko temo. In računati bo treba z večletnim prebiranjem tudi tedaj, če se bodo potrebna navodila mogla najti v nekem določenem mestu.

Toda to düsseldorfsko zbiranje snovi in besed ni niti prvi niti poslednji poskus, da se izpolni zbiralna obsedenost 19. stoletja na področju filozofije s pomočjo elektronike. Že sredi 50 let je to začel jezuit R. Busa, ki je hotel velikansko knjižno dediščino sv. Tomaža Akvinskega zabeležiti od besede do besede na preluknjane kartone. Ti kartončki bi služili za arhiv tega, kar je Tomaž Akvinski zabeležil v latinščini.

Leta 1960 pa je direktor bonskega filozofskega seminarja prof. G. Martin začel pripravljati vse, kar je bilo potrebno za indeks vseh del filozofa Kanta. Prof. Martin se je oprl na zbrana dela tega filozofa, ki jih je 1902. začela izdajati pruska akademija in ki v tej izdaji obsegajo 24 knjig. Doslej je izšlo vsega skupaj 9 knjig. Elektronski možgani «IBM 7090» iz bonskega vseučiliščnega računskega centra so zabeležili sleherno Kantovo besedo skupno z navodilom, na katerih mestih in v katerih delih je bila uporabljena. Leta 1965 so bili že vsi ti podatki na razpolago za notranjo rabo na bonski univerzi. (Leta 1965 je bil II. mednarodni kongres o Kantu).

Čeprav se tako bonski kot düsseldorfski filozofi borijo z istimi problemi, še niso prišli do kakega medsebojnega sodelovanja. Fronta med tema dvema filozofskima grupama je že zdavnaj točno postavljena. Vtem ko filozofi iz Bonna očitajo Henrichsu, da mu pri izbiri osnovnih besed ni uspelo osvoboditi se njegovih vnaprej določenih stališč, jim on odgovarja, da bonsko «vskladiščevanje besed in pojmov more privesti samo do velikanskega informativnega balasta»... Ko pa se uporablja njegov način dela, se to ne more zgoditi. In, kot on optimistično in tudi nekoliko hudobno pravi, informacije iz informacijskega centra morejo morda «umoriti» kakega «filozofa», nikoli pa ne filozofijo kot takšno, pač pa filozofiji pomagajo.

IZ UMETNOSTNIH GALERIJ

Nicola Sponza pri Russu

Nicola Sponza, ki se je rodil v Rovinju, a izšolal na akademiji v Atenah, se je že dolgo tega uveljavil na Tržaškem kot odličen pokrajinar. Njegova najnovejša olja sedaj vise v galeriji Russo. Če bi hoteli dobremu poznavalcu slovenskega slikarstva z besedami objasniti Sponzov način slikanja, bi ga mogli primerjati s slikanjem pastelov Božidarja Jakca, ki je v tem še vedno neprekosljiv mojster, čeprav ta Sponzova razstava obiluje na obmorskih razgledih. je njihova barvna urejenost ponekod presenetljivo ista. Posebno v nekaterih oljih lagun, kjer ni videti morja in ki po pastelnem učinku rahlega razstiranja barv sličijo Jakčevim najboljšim pokrajinam brez znanih kozolcev. Pastelni videz podčrtujejo še široke mirne ploskve morja, neba in peščenin modrikasto tople in rumenkasto zelene barvne obdelave, katere svetlobno utripanje nam čara izredno resnično opredeljivost podanih krajev.

Sponza je tu mojster obalnih lepot Gradeža. Smo pa nekoč videvali na njegovih razstavah enako uspele slike izrezov pesniško nastrojenega podajanja kraških gmajn, skal in grmičevja. Odkar pa preživlja Sponza večino leta v Gradežu, je pač razumljivo, da se je kraška motivika umaknila lagunski. Sicer pa je Sponza zelo mnogostranski v slikanju krajev, ker je slikarsko obdelal gotovo že vse znamenitejše kraje Italije. A ni se izneveril niti Trstu, odkoder pa so le slike ulic, ki so blizu morja. Umetniško težišče pa ostaja v takih slikah, ki nam posredujejo zadovoljnost lagodnega sprehoda vzdolž ulic in drevoredov ob mnogih kanalih Gradeža, polnih plovil jarkih barv.

Slikarska spretnost prenašanja narave je v teh slikah toda blizu resnici, da iz njih skoroda veje vonj slanega ozračja toplih dni minulega poletja. Kamor usmeri oko, na morje ali v notranjost lagune, povsod uspe Sponzi ujeti v svoja olja pristnost gledanega, ker pač ni nikoli skušal izmaličevati pojavnost sveta. Zato mu morda kdo očita, da ne hodi s časom. Ustvarja pa gotovo po željah vseh tistih, ki žele v sliko vložiti ljubezen do prirode, ki naj jim za obresti prinaša predvsem stalno naraščanje umetniškega užitka.

MILKO BAMBIČ

Iz nove številke «Doma»

Rojstna hiša Ivana Trinka v Trčmunu

Izšla je nova številka «Doma» za julij-avgust 1969, ki jo izdaja uredništvo v Štoblanku v Beneški Sloveniji kot verski list — Bollettino interparrocchiale, edizione del Natisone (odg. urednik msgr. O. Burelli — «con approvazione ecclesiastica».)

Najnovejša številka je pisana — v enem članku — vsa v slovenščini. Med posebne omembe vrednimi vestmi je predvsem dopis iz Trčmuna, ki se glasi:

«Vsake zastopne vasi je počastiti svoje velike može, modre ljudi. Naša vas ima srečo, da je dala življenje Trinku, ki je najsvetlejši sin vse naše Benečije. Pridno bi bilo, da v njegovi rojstni hiši se napravilo muzej za ohranitev njegove spomine, rokopise, in knjige, kakor so napravili drugod po svetu imenitnim možem. Ta dolžnost, mislimo, da pada na lokalne cerkvene in komunalne oblasti».

K dopisu je objavljena fotografija Trinkove rojstne hiše, ki jo povzemamo tudi mi.

Od ostalih vesti navajamo še dva stavka iz dopisa iz Oblice, ki se glasita:

«Često po naši vasi v Oblici so asfaltirali. Zaradi velike grive bo v zimi, kadar bo led, nevarna. Zato priporočamo moškim, posebno kada bojo na malo okajeni, previdnost da se ne potucejo glavo, ženskam pa da se ne polomijo hrbata.»

In končno še vest, ki smo jo zasledili v dopisu iz Dreke:

«V Koderjeni, pod vasjo Ravne, na konfinu za Lazem da straš vsako noč. Sliši se strašno šumenje po host, teško hodenje in tudi tačanje kamnu iz hriba. Kdo so te nočne strašila? Mislimo da so duje praseta, ki hodiju snubit čez konfin v Benečijo. Kaj pravita pa vi, jagri?»

HOROSKOP

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Temeljito proučite ponudbo iz tujine. Spokojnost v odnosih med zaljubljenci.

BIK (od 21.4. do 20.5.) V vašem dosedanjem življenju bodo nastopile dokajšnje spremembe. Odgovorite na neko pismo.

DVOJČKA (od 21.5. do 21.6.) Zadovoljivo boste rešili neko finančno vprašanje. Zelo pretiravate s svojo nepopustljivostjo.

RAK (od 22.6. do 22.7.) Odličen dan za vse, ki se ukvarjajo z obrtjo. Otresite se svojega pesimizma.

LEV (od 23.7. do 22.8.) Nadomestili boste z uspehom neko zamudo. V vašem interesu je, da se pokažete bolj pomirljivi.

DEVICA (od 24.8. do 22.9.) Ne iščite svetovalcev med ljudmi, ki so strahopetni. Prijetno srečanje na nekem izletu.

TEHTNICA (od 23.9. do 22.10.) Ne pozabljajte na previdnost, brez katere ni uspeha. Prejeli boste važno sporočilo, ki vam bo v spodbudo.

ŠKORPIJON (od 23.10. do 22.11.) Potreben bo izdaten napor, da bi popravili napako. Uspehi najmlajših vam bodo v uteho.

STRELEC (od 23.11. do 21.12.) Ne ozirajte se na mnenja drugih, zakaj drugi se ne ozirajo na vaša. Vsesplošno odlično počutje.

KOZOROG (od 22.12. do 20.1.) V vseh vaših dejanjih naj vas vodi razum. Nepričakovano srečanje s staro ljubeznijo.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Zanimiv razgovor na neki poslovni večerji. Ne dvomite o tem, kar boste izvedeli od nekega prijatelja.

RIBI (od 20.2. do 20.3.) Odpovejte svoje sodelovanje v nekem podvigu. Umaknite se v zatišje in se spočijte.

Radio Televizija

ČETRTEK, 20. NOVEMBRA 1969

TRST A

7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Poročila; 8.30 Jutranja glasba; 11.35 Slov. narodne; 12.00 Po društvih in krožkih; 12.15 Za vsakogar nekaj; 13.30 Glasba po željah; 17.00 Ansambel Pacchiori; 17.20 Program za mladino; 18.15 Umetnost in prireditve; 18.30 Umetniki in občinstvo; 19.00 Ansambel; 19.10 Pisani balončki; 19.40 Priljubljene melodije; 20.00 Šport; 20.35 Volponi: «Spomenica» (dramatizacija); 22.35 Zabavna glasba.

TRST

12.05 Plošče; 12.25 Tretja stran; 13.15 Juke box; 13.40 Radijska priredba; 14.05 Simf. koncert.

KOPER

6.30, 7.30, 12.30, 14.30, 19.15 Poročila; 6.40 Glasba za dobro jutro; 7.40 Vesela glasba; 8.00 Popevke; 8.30 Glasbeni barok; 9.00 Melodije in ritmi; 9.45 Orkester Clebanoff; 10.00 Prisluhnimo jim skupaj; 10.45 Znani pevci; 11.00 Ansambel Baselli; 11.15 Nove plošče; 11.30 Današnji pevci; 12.00, 12.45 in 14.00 Glasba po željah; 15.30 Iz operetnega sveta; 16.00 Turistične beležke; 16.40 Disneyland; 17.00 Radijski oder; 17.35 Ritmi za mladino; 18.00 in 19.30 Prenos RL; 19.00 Italijanske narodne; 22.10 Plesna glasba; 22.35 Nočni motivi.

NACIONALNI PROGRAM

7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 20.00 Poročila; 8.30 Jutranje pesmi; 9.06 Zvočni trak; 10.35 in 11.06 Ura glasbe; 11.30 Baritonist Dietrich Fischer; 12.05 Kontrapunkt; 13.15 Preizkušajo se diletanti; 14.45 in 15.10 Natečaj za nove pesmi; 16.00 Spored za najmlajše; 16.30 Aktualnosti; 17.05 Program za mladino; 19.13 Radijska priredba; 20.15 Operetna glasba; 21.00 Trio Kogan; 22.00 Politična tribuna.

II PROGRAM

7.30, 8.30, 13.30, 14.30, 19.30 Poročila; 8.40 Orkester; 9.05 Kako in zakaj?; 10.00 Radijska priredba; 10.40 Telefonski pogovori; 13.00 Program z Ginom Cervijem; 14.05 Juke box; 15.18 Paisiellove skladbe; 15.35 Oddaja za avtomobiliste; 16.00 Popoldanski program; 18.35 Enotni razred; 18.20 Poljudna enciklopedija; 19.00 Pevec med množico; 20.11 Glasbeno tekmovanje; 21.10 Radijska priredba; 22.10 G. Negri: «Il fatale equivoco»; 23.10 Nove pesmi.

III PROGRAM

10.00 Strauss in Sibelius; 11.15 Hindemithov kvartet štev. 2; 12.20 Cherubini in Petrassi; 13.00 Beethovnova sonata op. 30; 14.00 Basista Plancon in Siepi; 14.30 Sopranistka Reys in pianist Favaretto; 14.55 Sodobna glasba; 16.45 Clementijeva sonatina op. 37; 17.10 Francoščina; 17.40 Jazz; 18.30 Zgodovina gledališča; 20.30 Orkester Kenton; 21.00 Verdijeva opera: «I lombardi alla prima crociata».

FILODIFUZIJA

8.00 Koncert za začetek; 8.45 Glasba in podoba; 9.40 Sodobna ital. glasba; 10.20 Klavirske skladbe; 12.30 Portret avtorja: S. Barber; 13.25 Prokofjev: «Ivan Grozni».

SLOVENIJA

6.00, 7.00, 10.00, 13.00, 15.00, 19.30 Poročila; 6.50 Na današnji dan; 7.45 Inform. oddaja; 8.04 Glasbena matineja; 9.05 Glasbena romantika; 9.35 Lahka glasba; 10.15 Pri vas doma; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Čez polja in potoke; 13.30 Priporočajo vam...; 14.05 «Pesem iz mladih grl»; 14.25 Plesni orkester RTV; 14.40 Lirika za otroke; 15.40 Komorni zbor RTV; 16.00 Vsak dan za vas; 17.05 Glasbeno popoldne; 18.00 Aktualnosti; 18.15 «Morda vam bo všeč»; 18.45 Kulturni globus; 19.00 Lahko noč, otroci!; 19.15 Metka Štok; 20.00 Domače pesmi in napevi; 21.00 F. G. Lorca: Ljubezen don Perlinplina; 21.40 Glasbeni nokturno; 22.15 Iz opusov Lipovška in Žebreta; 23.00 Prenos v Hamburg; 23.30 L. Novakovič, V. Vukov itd.

ITAL. TELEVIZIJA

12.00 Šola; 12.30 Angleščina; 13.00 Anketa o gospodinjstvu; 13.30 Dnevnik; 17.00 Spored za najmlajše; 17.30 Dnevnik; 17.45 Program za mladino; 18.45 Kmetijska oddaja; 19.15 Tajnosti živali; 19.45 Šport in ital. kronike; 20.30 Dnevnik; 21.00 Loverso Serino: «Eleonora Duse»; 22.00 Politična tribuna; 23.00 Dnevnik.

II. KANAL

21.00 Dnevnik; 21.15 Pazi, kako govoriš; 22.10 Znanost in tehnika

JUG. TELEVIZIJA

20.00, 22.30 Poročila; 6.15, 16.15 Vesoljska ladja Apollo 12 na Luni; 11.40 TV v šoli; 12.35 Nemščina; 12.50 Angleščina; 13.05 Francoščina; 17.45 Tiktak: Kje je medvedek; 18.00 Zapojte z nami; 18.15 Po Sloveniji; 18.30, 19.15 Prenos športnega dogodka; 20.30 3—2—1; 20.35 Thomas Mann: Buddenbrookovi; 21.20 Večer z Josipom Vidmarjem; 22.05 Shenandoah — film.

Vreme včeraj: Najvišja temperatura 11.8, najnižja 6,9, ob 19. uri 9,9 stop., zračni tlak 1023,7 narašča, vlaga 75 odst., nebo 4/10 pooblačeno, morje skoraj mirno, temperatura morja 15.5 stopinje, dežja je padlo 6,8 mm.

Tržaški dnevnik

Danes, ČETRTEK, 20. novembra SRECKO
Sonce vzide ob 7,11 in zatone ob 16,30 — Dolžina dneva 11.19 — Luna vzide ob 14,30 in zatone ob 3,11
Jutri, PETEK, 21. novembra MARIJA

MED VČERAJŠNJO SPLOŠNO SINDIKALNO STAVKO

Mogočne povorke in enotno zborovanje ob popolnem prenehanju vseh dejavnosti

Govor Claudia Truffija na Goldonijevem trgu: nastopi se bodo nadaljevali, nihče pa naj ne upa na povratek k reakcionarnim pustolovščinam - Delavcem in trgovcem so se pridružili tudi tržaški srednješolci - Zborovanje v Miljah

Splošna celodnevna stavka, ki so jo oklicali po vsej Italiji tri velike enotne sindikalne zveze in nekaj manjših samostojnih sindikalnih organizacij, je tudi v Trstu popolnoma uspela. Življenje v mestu, tovarnah, trgovinah, kinematografih in gostilnah je popolnoma zamrlo, medtem ko je število ljudi na ulicah bilo znatno večje kot druge dni.

Vse delovne kategorije, od obrtnikov in trgovcev, uradnikov in dijakov do tovarniških delavcev, so se udeležile stavke skoraj stoodstotno in primeri stavkokaštva so bili dejansko osamljeni.

Mestno življenje so razgibale samo jutranje demonstracije in zborovanje na Goldonijevem trgu, na katerem je v imenu treh sindikalnih zvez spregovoril množici delavcev in dijakov tajnik ene izmed zvez gradbincev, Truffi.

Do prvih povork, v katerih je nastopila predvsem mladina, je prišlo že zgodaj zjutraj, ko so dijaki tržaških višjih srednjih šol sklenili stavkati in se pridružiti, v znak solidarnosti, delavskim manifestacijam. Stavkale so šole «Volta», «Dante», «Carducci», «G.R. Carli», poleg teh pa tudi slovenski tehnični zavod «Žiga Zojs» ter licej «Franceta Prešerna». Stavki so se pridružili tudi slovenski šolniki, ki so s tem v zvezi izdali posebno radijsko sporočilo. V gručah so se slovenski dijaki podali od Sv. Ivana proti mestnemu središču in se pridružili večji skupini italijanskih vrstnikov. Nosili so napise, v katerih so izražali svoje nezadovoljstvo zaradi socialnega položaja v Italiji in nerešenih vprašanj slovenske šole.

Množica dijakov se je nato izpred tehničnega zavoda «Volta» podala po mestnih ulicah proti Sv. Jakobu, kjer so se medtem zbirali delavci. Druga gruča delavcev se je medtem zbrala tudi pred železniško postajo in odkorakala od tod na Goldonijev trg.

Od Sv. Jakoba je več tisoč delavcev in dijakov krenilo po Trgu Sansovino in Ul. Madonnina k Starimitnici, odtod pa po Carduccijevi ulici na Goldonijev trg. Nosili so transparente z zahtevami, zaradi katerih je prišlo do splošne stavke v Italiji, se pravi dostojnih stanovanj, zamrznjenja stanarin, nacionalizacije zazidalnih zemljišč, korenite socialne reforme in dr. Policije ni bilo na spregled in red so vzorno vzdrževale posebne skupine delavcev, ki so tudi usmerjale povorko po mestnih ulicah na trg.

«Zadnji vladni sklepi o gradnjah ljudskih stanovanj», je uvodoma povedal predstavnik tržaških sindikalnih zvez Marinello, «so nezadovoljivi, lahko pa jih jemljemo kot osnovo možnega dialoga z vlado v smislu stvarnejšega in odločnega reševanja težkih socialnih vprašanj, ki tarejo delavstvo v Italiji».

V nadaljevanju svojega govora je polemiziral s tistimi, ki izzivajo sindikate in potvarjajo njihova stališča ter poudaril, glede odnosa sindkatov z družbeno stvarnostjo ter organizacijo oblasti, da se delavci zavzamejo za preobrat v sistemu sklepanja brez delavcev in njihovih predstavnikov. Velika vprašanja je treba rešiti sporazumno z nami, je dejal, in predal nato besedo predstavniku vsedržavnih sindikalnih zvez Taruffiju. Ta je najprej podčrtal misel, da je včerajšnji tretji vsedržavni stavkovni nastop v zadnjih dveh letih. Prvič za pokojnine, drugič zaradi smrtnih žrtev v spopadu s policijo v Avoli, tretjič pa tokrat, ko gre za bistveno socialno vprašanje, ki je tesno povezano s splošnim nastopom delavcev za boljše življenjske pogoje. Teh pa ni mogoče zajamčiti, če se ne spremeni teža bremena davkov in stanovanjskih najemnin, ki so v Italiji najvišje v Evropi, v Trstu pa sorazmerno najvišje v Italiji.

Stavke takega značaja se bodo ponovile v bodočnosti in še pogosteje, je poudaril ter nadaljeval, da je cilj vseh teh nastopov preprost: delavski razred mora postati protagonist družbenega življenja, soodločati, ko gre za usodo gospodarskega razvoja Italije, ki mora napredovati mnogo hitreje kot doslej.

Truffi je nato posvetil daljši del svojega govora vprašanju obujanja reakcionarnih sil v Italiji ter pripisal krivdo industrijcem in drugim večjim podjetnikom, ki obtožujejo sindikalno delavsko gibanje najstrašnejših namenov. «Gospodarji in del tiska težijo v svoji kampanji po uveljavitvi novega 'bloka reda', iščejo možnosti za povratek nazaj, k ponovnim avtoritarnim pustolovščinam, da bi se stvari v Italiji obrnile v nasprotno smer, proti koristim demokracije in delavskega razreda. Ni slučaj, če se v teh dneh obuja škvadrizem, če FIAT prijavlja delavce sodišču, policija pa tega ni storila s fašisti v Pisi, katerih se sploh ni dotaknila.»

Glede načrta vlade o ljudskih gradnjah je Truffi poudaril, da je «improviziran» in da — v najboljšem primeru — predvideva stanovanja za 200 tisoč družin v treh letih, kar pa je, spričo položaja v Italiji, odločno premalo. Zahteval je tudi ob koncu govora, naj vlada in parlament poskrbita, da se spremeni sistem obdavčevanja dohodkov (ricchezza mobile) in sicer tako, da se poviša davka prost mesečni dohodek do sto tisoč lir.

Po zborovanju je večja skupina dijakov in mlajših delavcev uprizorila sprevod, ki je šel po mestnih ulicah do Trga Unità.

traj tudi v Miljah, kjer je zbranim Sindikalno zborovanje je bilo zjutdelavcem, po večini kovinarjem iz ladjedelnice in arzenala, spregovoril tržaški sindikalist Degrassi.

Dijaki in delavci na Velikem trgu po sindikalnem zborovanju

DRUGA PREMIERA V VERDIJU

Odlična izvedba Zandonaijeve opere «Francesca da Rimini»

Velik aplavz so požeti sopranistka Luisa Maragliano v naslovni vlogi, dirigent in orkester

V soboto je bila v gledališču Verdi druga premiera letošnje operne sezone, a ker je bila prva premiera posvečena baletu milanske Scale, je pravzaprav bila sobotna prva operna predstava letošnje sezone. Predvajana je bila opera «Francesca da Rimini», ki jo je po D'Annunziovi tragediji uglasbil skladatelj Riccardo Zandonai. Opero uvrščajo med najbolj uspele odrske stvaritve tega skladatelja in kot piše M. Nordio v programu, je skladatelj napisal dolgo in zahtevno partituro štirih dejanj v samih dvanajstih mesecih, kar mu je omogočil neposreden navdih, ki ga je mogel vzbuditi umetniški poetični tekst ter tudi ljubezen do takrat znane pevke Tarquinie Tarquini, kateri je opero tudi posvetil.

In res občutimo že po prvih taktih opere in do koncu četrtega dejanja, skladateljev zanos in globoko čuteči navdih, ki je prav tako neposreden v živih, tehnično zelo razgibanih odlomkih, kakor tudi — ali morda še posebno — v romantičnih liričnih scenah, in to posebno v izredno sugestivni zaključni sceni prvega dejanja, ali pa v ljubezenski sceni tretjega dejanja. Opera pa je sploh take vrste, ki «pritegne» občinstvo kljub temu, da je tu pa tam nekoliko preveč razvlečena in statična, ter je vse prepuščeno moči in zanosu glasbe.

Sobotna predstava — ista opera je bila predvajana v Trstu nekajkrat, zadnjič pred 9 leti — je bila na novo postavljena na oder. Režiser je bil Carlo Piccinato, scenograf Tito Varisco, zborovodja pa Gaetano Riccitelli. Dirigiral jo je res uspešno in z velikim smislom za interpretacijo tragično melanholične Zandonaijeve glasbe dirigent Oliviero de Fabriitis. Nosilka naslovne vloge je bila sopranistka Luisa Maragliano, ki nas je čeprav smo jo v gledališču Verdi že poslušali, skorajda presenetila — bila je res odlična Francesca v vseh ljubezenskih ali dramatičnih odlomkih, tudi ona polna «zanosa» s čudovito zvonkim in čistim glasom, ki je tudi v najvišjih legah popolnoma preglasila še tako «oglušujoči» orkester. Prav tako je zadovoljil tenorist Ruggero Bondino kot Paolo, čeprav je njegova vloga, kakor sploh vse ostale vloge, manjšega obsega. Odličen je bil Giampiero Malaspina kot Gianciotto, posebno v zadnjem dejanju. Prav tako zasluži posebno pohvalo sopranistka Gloria Paulizza, ki je nastopila v kratki vlogi Franceschine sestre Sammaritane v prvem dejanju. Nastopili so še Enzo Viaro, Piero de Palma, Giovanna di Rocco, Marisa Zotti, Laura Zanini, Rose Marie de Rive, Anita Caminada, Raimondo Botteghelli, Paolo Mazzotta, Lucio Rolli.

Občinstvo, ki je popolnoma napolnilo gledališče, je navdušeno ploskalo ob koncu vsakega dejanja in še posebno ob zaključku opere; najbolj navdušeni aplavzi pa so veljali res odlični sopranistki Luisi Maragliano ter dirigentu Olivieru de Fabriitisu in celotnemu orkestralnemu ansamblu, ki je zelo zahtevno partituro izvajal z njemu lastno brezhibnostjo in preciznostjo.

Po torkovi prvi ponovitvi bosta predstavi še jutri za red B in v nedeljo popoldne za dnevni red.

—dn—

SLOVENSKO GLEDALIŠČE V TRSTU

KULTURNI DOM

V soboto, 22. novembra ob 21. uri	PREMIERSKI ABONMA
V nedeljo, 23. novembra ob 16. uri	ABONMA NEDELJSKI POPOLD. — Red «B»
V sredo, 26. novembra ob 20. uri	MLADINSKI ABONMA V SREDO
V četrtek, 27. novembra ob 20. uri	MLADINSKI ABONMA V ČETRTEK
V soboto, 6. decembra ob 20.30	ABONMA RED «A» (prva sobota po premieri)
V nedelio, 7. decembra ob 16. uri	OKOLIŠKI ABONMA

JAKA ŠTOKA

MOČ UNIFORME

burka s petjem v treh dejanjih

Kostumi: MARIJA VIDAU
Scena: DEMETRIJ CEJ
Glasba: motive H. O. VOGRIČA izvaja A. ROJC
Režija: MARIO URŠIČ

Osebe: Pavel Cviren, krojač — Silvij Kobal; Agata, njegova žena — Zlata Rodoškova; Milek, krojaški pomagač — Livio Bogatec; Majer, agent — Boris Cavazza, Jelenc, župan — Jožko Lukeš; Kožuh — Danilo Turk; Slak lovec — Stane Raztresen; Trček — Alojz Milič; Pečka — Stane Starešinič; Eksekutor — Adrijan Rustja; Jernej, hlapec — Dušan Jazbec; Liza — Lidija Kozlovičeva.

Prodaja vstopnic ob delavnikih od 12. do 14. ure ter eno uro pred pričetkom predstav; ob nedeljah in praznikih eno uro pred pričetkom predstav pri blagajni Kulturnega doma. Rezervacije na tel. 734265.

NA SPLOSNO ŽELJO OBCINSTVA

V ponedeljek, 24. t. m. ob 16. uri

LEVSTIK - MAHNIČ

MARTIN KRPAN

ZADNJIČ V KULTURNEM DOMU!

NADALJUJE SE RAZPRAVA O DEŽELNEM PRORAČUNU

Štoka (LSS): Dežela se mora odločno lotiti reševanja vprašanj slovenske narodne skupnosti

Nadaljujejo se razlastitve - Potrebna jasna zagotovila pred gradnjo protosinhrotrona - Odstraniti treba oviro pristojnosti - Problemi Beneške Slovenije

V deželnem svetu se bo danes nadaljevala proračunska razprava na dopoldanski in popoldanski seji. Tudi v torek je bila seja dopoldne in popoldne. Govorili so Morpurgo (PLI), Rizzi (PSIUP), Cuffaro (KPI), Cogo (KD), Schiavi (MF), Boschi (MSI) in Štoka (LSS). Morpurgo je polemiziral s socialisti, kritiziral je vsebino in sestavo deželnega proračuna in poudaril, da je politika deželne uprave popolnoma zgrešena. Rizzi je dejal, da so prav sedanje ostre sindikalne borbe dokaz nepravilne politike in zgrešenosti levega centra tako v državnem kot v deželnem merilu. Cuffaro je omenil razcepitev v vrstah PSI, pojav reakcionarnih sil in enotno borbo delavstva. Očital je deželni upravi in večini, da nista sposobni reševati perečih socialnih in gospodarskih vprašanj, in je poudaril, da tudi glede zaščite narodnih pravic Slovencev ni dežela do sedaj napravila nič konkretnega. Cogo je zagovarjal delovanje večine in odbora ter govoril predvsem o vprašanjih kmetijstva. Schiavi je očital upravi in furlanskim demokristjanom, da ne upoštevajo zahtev in problemov Furlanov, Boschi pa je ponovil kritike in očitke misovske skupine.

Svetovalec dr. Drago Štoka je predvsem omenil vprašanje pasivnih ostankov, ki bo zelo kvarno vplivalo na celoten razvoj dežele, če se pravočasno ne bodo odpravili birokratski predpisi. Ostro je kritiziral birokracijo, ki zaradi zastarelih predpisov zajema in hromi tudi delovanje deželnih uradov in ustanov, ter poudaril nujnost temeljite reforme. Dežela sicer ne more spreminjati svojih ustavnih predpisov, mora pa posredovati pri osrednjih oblasteh za reformo upravno-finančnega sistema. Milijarde, ki jih je treba uporabiti za razna dela in rešitev perečih problemov, ne smejo ležati v bankah.

Nato je Štoka govoril o grenkem problemu emigracije, ki je zelo občuten v Beneški Sloveniji in v Karniji, pa tudi na Tržaškem, kjer se izseljuje zlasti diplomirana mladina, ker tu ne dobi primerne zaposlitve. Za Slovence, je nadaljeval Štoka, je poleg emigracije zelo boleča rana tudi razlaščanje zemlje, ki spreminja in kvari nacionalno sestavo slovenske manjšine. Razlaščevanja se kljub vsemu še nadaljujejo. Zdaj so na vrsti zemljišča pri Orehu, ki jih bodo odvzeli po neprimernih cenah, na vidiku pa so razlastitve velikih površin pri Doberdobu za gradnjo protosinhrotrona. «Naj bo vsem jasno, je poudaril Štoka, da je slovensko prebivalstvo za gospodarski in socialni razvoj naše dežele, za industrijski in znanstveni ter tehnični napredek, ki naj bi nam zagotovil lepšo prihodnost. Toda prav tako je popolnoma logično, da se slovenska manjšina boji, da «bodo ta ogromna in stalna razlaščanja postala zanjo pozlačen grob». Ni mogoče oceniti bogastva, ki ga je slovenska manjšina izgubila in večkrat so ji bile vsiljene razlastitve, ki niso bile nujne. Protosinhrotron bi popolnoma spremenil etnični značaj Doberdoba in krajev daleč naokoli. Slovenska narodna skupnost bo utrpela nepopravljivo škodo, če ne bodo prej zagotovljeni vsi ukrepi za zaščito slovenske narodne manjšine, ki živi na tem področju. Nočemo se delati žrtve, ne maramo pomilovanja in se nočemo potisniti ob stran kot etnične folklorne enote. Hočemo, je dejal Štoka, da slovenska narodna skupnost živi, dela, ustvarja in prispeva svoj delež k skupnemu napredku. Omenil je nekatere gospodarske probleme Trsta, obmejni promet, dobre odnose in stike s Slovenijo in Koroško, krizo tržaškega pristanišča itd., nato pa se je povrnil k Beneški Sloveniji in orisal njene žalostne ekonomske razmere ter pereče probleme; pomanjkanje gospodarsko-industrijskih pobud, vojaške služnosti, zanemarjeno kmetijstvo itd. Zahteval je, naj se čim prej ustanovi posebna komisija s predstavniki vseh slojev prebivalstva Beneške Slovenije, naj dežela izdela organični načrt, kakor je izraziła željo predsedniku Berzantiju delegacija iz Beneške Slovenije, itd.

Glede deželnega proračuna in obračuna je svetovalec Štoka pripomnil, da nikjer in nikdar ne omenjata problemov in interesov narodne skupnosti, čeprav je proračun skupno s poročilom najvažnejši upravni in politični dokument. Ti problemi so deželna stvarnost, ki jih ni moč spregledati, dežela se jih mora pogumno lotiti, sporazumno ali nesporazumno z osrednjimi oblastmi, je poudaril Štoka, ker če pristojnosti je treba odstraniti pogumno, in če je treba, tudi z odločno borbo z državo. Dežela nima vseh pristojnosti, in vendar se je pogumno lotila nekaterih problemov slovenske manjšine. Avtonomna dežela Furlanija-Julijska krajina je nastala zaradi specifičnih razmer, med katerimi je prav obstoj slovenske narodne manjšine. «Kako je zoprno ponavljati vedno iste pojme in zahteve», je dodal Štoka, ki je nato na kratko analiziral položaj Slovencev v Italiji po 25 letih od konca vojne in 15 letih od podpisa londonskega sporazuma. Poudaril je velik prispevek borbe, krvi in žrtev, omenil pričakovanja po vojni, toda republiška ustava in posebni statut imata še vedno le programsko vrednost, ker niso bili še izdani ustrezni zakonski predpisi glede narodnih pravic Slovencev. Še več, oziroma še slabše, vsako najmanjšo pobudo dežele v tem smislu sistematično blokira vlada s pretvezo pristojnosti glede problemov manjšin. Zato se moramo, po 25 letih, še vedno boriti za pravice, ki so življenjske važnosti za vsako narodno manjšino. Pri tem je omenil zagotovila italijanske vlade iz leta 1946, ki pa so šla skoraj popolnoma v pozabo. Razen zakona o slovenskem šolstvu in zakona glede slovenskih imen otrokom ni bil izdan do sedaj noben drugi zakon za slovensko manjšino, medtem ko stalno izhajajo zakonske določbe glede zaščite francoske in nemške manjšine. Dežela ne sme ostati križem rok, ampak mora dajati zakonodajne pobude, tako glede uporabe slovenščine v odnosih s političnimi, upravnimi in sodnimi oblastmi, o dokončni ureditvi šolstva, otvoritvi slovenskih osnovnih šol v Beneški Sloveniji itd. Dežela naj odločno nastopi pri vladi, da to izdan zakon ali vrsta zakonov za globalno zaščito interesov slovenske manjšine.

Svoj govor je Štoka zaključil z ugotovitvijo, da so se splošne razmere in vzdušje v odnosih do Slovencev zadnja leta izboljšali, da so skoraj odpadle nacionalistične pregrade in predsodki, da se uspešno razvijajo dobri sosedski odnosi s Slovenijo, da so predstavniki večine dali svečane obljube, da izginja tudi reakcionarni in nacionalistični tabu o beneških Slovencih itd. Smo torej na važnem križišču in je treba ubrati ter pogumno nadaljevati po pravi poti, preiti od besed k dejanjem.

O prispevku dežele sindikatom

Glede zakonskega osnutka o prispevku dežele (100 mil. lir) sindikalnim organizacijam ob sedanji sindikalni borbi, ki so ga predložiti komunistični vsetovalci, je predsednik Berzanti na torkovi seji izjavil, da deželni svet ne more razpravljati, ker to ne spada v pristojnost dežele. Zagotovil pa je, da bo deželni odbor takoj in resno proučil predlog ter našel ustrezno obliko za uspešno rešitev. Odgovoril bo na eni izmed prihodnjih sej, verjetno jutri.

■ **Včeraj se je sodno osebje** poslovilo od prvega predsednika prizivnega sodišča v Trstu dr. Stellatellija, ki odhaja v pokoj.

Dr. Stellatellija je sprejel na poslovilni obisk tudi prefekt Cappellini.

Zvesti osliček

Lastnica gostilne «Serena» na Katinari, Maria Guerrin por. Zennaro iz Ulice Marchesetti 14, je v ponedeljek zvečer opazila mladega osla, ki je že precej časa postajal pred gostilno. Zennarova si je dobro ogledala žival in ugotovila, da je podobna oslički «Pierini». Pred nekaj časa so namreč stanovali v bližini ljudje, ki so imeli tako oslička. Dež je lil kot iz škafa, a oslička je nekaj ur pohlevno stala pred gostilno pod dežjem. Gostilničarka je telefonirala občinskemu konjedercu, ki je kmalu nato prišel in odpeljal premočeno in premraženo 'Pierino', ki mu je pohlevno sledila. Svojega gospodarja je pri bivšem domu zaman čakala skoraj štiri ure.

Trčil je v avtobus

Na stomatološkem oddelku so v torek popoldne sprejeli 25-letnega uradnika Karla Piščanca iz Ulice Bosco 24 zaradi ran po obrazu in desnem kolenu. S svojim fiatom 125 je vozil po Borznem trgu, ko je verjetno zaradi hitrosti trčil v avtobus štev. 17, ki je bil ustavljen pri semaforju na začetku Korza. Z osebnim avtom so ga odpeljali v splošno bolnišnico, kjer bo moral ostati približno en teden.

Požar v pristanišču

V lesnem pristanišču, tik ob veži Italsiderja, je zgorela baraka. Lastnik 62-letni brezposelni dninar, Francesco Andlovic, je pustil prižgano peč. Ogenj se je razširil po leseni stavbi, ki je popolnoma dogorela. Gasilcem je uspelo pogasiti ogenj po uri trdega dela, ni jim pa uspelo, da bi rešili kak predmet. Škoda znaša približno 150.000 lir.

NA SESTANKU S PODTAJNIKOM ZA JAVNA DELA RUSSOM

Tržaška pristaniška ustanova bo sama poskrbela za vso opremo pomola VII

Kmalu bo podpis sporazuma za prvo tranšo predvidenih del Zakonodaja ne dopušča, da bi vodstvo luke lahko razpolagalo na lastno pest tudi s prispevkom iz «modrega načrta»

Med neodvisno ustanovo za tržaško pristanišče in ministrstvom za javna dela bo v najkrajšem času dosežen sporazum, na osnovi katerega bo vodstvo tržaške luke v skladu z državnim zakonom št. 1200 začelo neposredno, to je na lastno pest, z gradnjo prvih tehničnih naprav na pomolu VII, in to s finančnimi sredstvi, ki jih je v ta namen dalo na razpolago omenjeno ministrstvo.

Do tega važnega sklepa je prišlo na zadnjem sestanku na ministrstvu za javna dela v Rimu, ki ga je vodil podtajnik Vincenzo Russo, kateremu je minister Natali poveril nalogo, da v njegovem imenu reši to vprašanje, in ki so se ga udeležili glavni ravnatelj za obmorske gradnje dr. Sica, načelnik nadzorništva za pogodbe dr. Ambrosio, glavni ravnatelj državnega demanija in pristanišč na ministrstvu za trgovinsko mornarico dr. Flore, predstavnik državne knjigovodske službe dr. Guidotti, deželni odbornik za javna dela dr. Masutto, tržaški župan inž. Spaccini ter gen. D'Agostino in dr. Clai za tržaško pristaniško ustanovo.

Podtajnik Russo je ob tej priložnosti naglasil politično voljo vlade, kolikor mogoče pospešiti dela za gradnjo novih naprav in za nabavo razne opreme v tržaškem pristanišču. V skladu s tem so sklenili, da bodo z vodstvom tržaške luke podpisali vrsto sporazumov, ki se bodo nanašali ne le na I. tranšo predvidenih del v vrednosti 2 milijard lir, ampak tudi poznejša dela na pomolu VII v vrednosti 4 milijarde lir in na druge morebitne finančne posege, v okviru možnosti veljavne zakonodaje.

Na sestanku so nadalje razpravljali o možnosti, da bi država prepustila neodvisni ustanovi za tržaško luko tudi skrb za uresničitev del in nakup oprem, predvidenih v okviru I. dela tako imenovanega «modrega načrta» za italijanska pristanišča» in za katere je bil že dan na razpolago tržaški luki prispevek 2,5 milijarde lir. Veljavna zakonodaja pa izrecno naglaša, da je v tem primeru edini pristojni forum ministrstvo za javna dela in zato je to vprašanje zaenkrat nerešljivo v skladu z željami tukajšnjih poslovnih krogov. Podtajnik Russo pa je v tej zvezi naglasil, da bodo osrednje oblasti skušale čim bolj pospešiti uresničevanje tega načrta in da bodo mesečno pregledovale delo, opravljeno v tem okviru, da bi med njegovim izvajanjem ne nastale zamude. Prvi pregled opravljenega dela bo že pred novoletnimi počitnicami.

PROSVETNO DRUŠTVO SLAVKO ŠKAMPERLE

vabi vse svoje člane na

OBČNI ZBOR

ki bo danes, 20. novembra ob 20.30 in ob 21. uri v drugem sklicanju.

PROSVETNO DRUŠTVO SLAVEC — RICMANJE

priredi v soboto, 22. t. m. ob 20.30 v društveni dvorani v Ricmanjih ob priliki podelitve Gallusovih odličij

družabni večer

Nastopil bo domači pevski zbor in pesnica Marija Mijot bo recitirala svoje pesmi.

Vljudno vabljeni!

OBVESTILO

Obveščamo vse, ki so se prijavili za udeležbo pogreba Milana Jereba, da bo odpeljal avtobus danes ob 12. uri izpred sodnijske palače (Foro Ulpiano) in ob 12,15 pri Šklavsu na Opčinah. Priporočamo točnost.

Še nekaj mest je na razpolago. Interesenti naj se zglasijo na Prosvetni zvezi v Ul. Geppa 9, tel. 31119.

■ **V četrtek, 20. novembra** ob 20.30, bo na Proseku proslava 52-letnice oktobrske revolucije in sicer v «Sosičevi» hiši.

Proslavo prireja krajevna sekcija KPI. Govoril bo občinski svetovalec Dolfi Wilhelm.

Včeraj - danes

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 18. novembra 1969 se je v Trstu rodilo 7 otrok, umrlo pa je 12 oseb.

UMRLI SO: 80-letna Filippa Abracht vd. Negri, 82-letna Maria Oreste vd. Vascotto, 87-letna Rosa Menegussi vd. Della Mattia, 47-letni Silvano Puzzer, 66-letna Giustina Miclavez por. Cucaz, 67-letni Mario Ban, 87-letna Gisella Zokar, 59-letni Nereo Ceunja, 73-letni Roberto Terzuoli, 83-letna Maria Venticinque vd. Gilardi, 63-letni Eugenio Lippert, 81-letni Tommaso Mihovilovich

DNEVNA SLUŽBA LEKARN
(od 13. do 16. ure)

All'Esculapio, Ul. Roma 15, INAM, Al Cammello, Drevored 20. septembra 4, Alla Maddalena, Ul. Istria 43, Dr. Codermatz, Ul. Tor S. Piero 2.

NOCNA SLUŽBA LEKARN
(od 19.30 do 8.30)

Busolini, Ul. P. Revoltella 41, Pizzul-Cignola, Korzo Italija 14, Prendini, Ul. T. Vecellio 24, Serravallo, Trg Cavana 1.

Darovi in prispevki

V počastitev spomina pok. Milana Jereba daruje Elza Habbe 1000 lir za revijo Galeb.

Kmečki zvezi v Trstu namenja dr. Stanislav Oblak honorar za strokovno sodelovanje v letu 1968 v iznosu 19.050 lir.

Namesto cvetja na grob pok. dr. Naglosa daruje družina Križmančič (Fečevi) iz Bazovice 2000 lir za Prosvetni dom v Bazovici. Namesto cvetja na grob pok. Amalije Grgič vd. Križmančič daruje Josipina Mahnič iz Bazovice 1000 lir za Dijaško matico. V počastitev spomina pok. Milana Jereba darujeta Minka in Drago Pahor 2000 lir za mladinsko revijo Galeb.

* * *

Za žrtve potresa v Banjaluki so darovali: Ida Krmec (Log 26) 1000 lir, Ignacij Pregarc (Log 25) 5000 lir.

KROŽEK ZA DRUŽBENE IN POLITIČNE VEDE «PINKO TOMAŽIČ»

priredi danes, 20. novembra, ob 20. uri v dvorani Ljudskega doma v Ul. Madonnina št. 19 predavanje, na katerem bo univ. prof. **VINKO TRČEK** član CK ZKJ govoril o temi:

«Zakaj so in kakšna so notranja nasprotja v socialistični družbi

Spoznanja in izkušnje Jugoslavije».

Sledila bo prosta debata.

V nedeljo, 23. novembra ob 16.30 bodo v Prosvetnem domu **na Opčinah** uprizorili veseloigro

«Vdova Roślinka»

Izkupiček bodo darovali prizadetim v Banjaluki.

Zaradi nesporazuma smo v torkovi številki Primorskega dnevnika napačno poročali o predstavi veseloigre «Vdova Roślinka». Predstava, katere izkupiček bodo podarili prizadetim v Banjaluki, bo samo v nedeljo, 23. novembra ob 16.30 in ne tudi v četrtek in soboto. Veseloigro bodo uprizorili v Prosvetnem domu na Opčinah.

Gledališča

AVDITORIJ

Predstava Giannija Magnija «Dove vai? Frena!... per favore» se ponovi drevi ob 20.30. Predstave bodo še vključno do nedelje. Abonenti na sezono Teatra Stabile imajo 50 odst. popusta. Vstopnice so v prodaji v Pasaži Protti (tel. 36-372 in 38-547).

POLITEAMA ROSSETTI

Jutri ob 20.30 bo v Politeama Rossetti ponovno na sporedu Petrolinijeva komedija «Chicchignola» v režiji Maurizia Scaparra in z Marijom Scaccio v glavni vlogi. V soboto bosta na sporedu še dve predstavi in zadnja v nedeljo popoldne.

VERDI

Jutri zvečer ob 20.30 je na vrsti tretja predstava Zandonaijeve opere «Francesca da Rimini» za red B v parterju in ložah ter za red A na galerijah in balkonih. Izvajalci bodo isti kot na prejšnjih predstavah, in sicer Luisa Maragliano in Ruggero Bondino v glavnih vlogah ter Giampiero Malaspina, Piero De Palma, Gloria Paulizza, Enzo Viaro, Marina Zotti, Rose Marie de Riva, Anita Caminada, Raimondo Botteghelli, Paolo Mazzotta in Lucio Rolli.

Dirigent Oliviero de Fabritiis, režija Carlo Piccinatto. Scene Tito Varisco.

V soboto ob 20.30 pa bo na programu prva predstava Verdijeve opere «Trubadur» s tenoristom Carlom Bergonzijem v naslovni vlogi. V vlogi Leonore bo namesto prvotno angažirane pevke Alde Borelli Morgan nastopila Antonietta Stella. V drugih vlogah bodo nastopili: Bianca Berini (Azucena), Licinio Montefusco (grof Luna), Plinio Clabassi (Ferrando), Bruna Tonchini, Raimondo Botteghelli, Vito Susca in Enzo Viaro.

Opero bo dirigiral Carlo Franci v režiji Enrica Frigerija in scenah Enza Dehoja. Zborovodja Gaetano Riccitelli. Prva predstava velja za red A v parterju in ložah ter za red C na galerijah in balkonih.

Pri blagajni gledališča (tel. 23988) se danes začenja prodaja vstopnic za obe predstavi.

Kino

Nazionale 16.00 «Il mucchio selvaggio». Technicolor. — Prepovedano mladini pod 14. letom.

Fenice 16.00 «Il pistolero dell'Avemaria». Leonard Mann, Luciana Paluzzi. Technicolor.

Grattacielo 16.00 «Una ragazza che voleva essere amata». Shirley MacLaine, John McMartin, R. Montalban, Sammy Davis. Technicolor.

Eden 16.00 «La caduta degli dei». Dirk Bogarde, I. Thullin. Prepovedano mladini pod 18. letom.

Excelsior 15.00 «Nell'anno del Signore» Nino Manfredi, E. M. Salerno, Claudia Cardinale, U. Tognazzi, A. Sordi.

Ritz 15.00 «Amore mio aiutami». Monica Vitti, Alberto Sordi

Filodrammatico 16.30 «Il gorilla di Soho». Technicolor. Prepovedano mladinj pod 18. letom.

Alabarda 16.30 «Lady Desire». Margaret Taylor, John Heston. Technicolor. Prepovedano mladini pod 14. letom.

Aurora 16.30 «Una sull'altra». Jean Sorel, Marisa Mell, Elsa Martinelli. Technicolor. Prepovedano mladini pod 18. letom.

Cristallo 16.30 «Distruggete Frankenstein». Peter Cushing, Simon Ward. Technicolor. Prepovedano mladini pod 18. letom.

Capitol 16.00 «Il cervello». David Niven, Jean Paul Belmondo. Technicolor

Impero 16.30 «L'incredibile furto di Mister Girasole» Technicolor.

Vittorio Veneto 16.15 «Un bellissimo novembre» Gina Lollobrigida, G. Ferzetti. Technicolor. Prepovedano mladini pod 14 letom

Ideale 16.00 «Surcouf, l'eroe dei sette mari». Gerard Baraly, Antonella Lualdi. Technicolor.

Abbazia 16.00 «Rapporto Fuller — Base Stoccolma». Beba Loncar, Kim Clark. Technicolor.

Astra 16.30 «L'ultimo volo delle aquile». Technicolor.

KINO «IRIS» PROSEK

danes ob 19.30 Technicolor briljantni film:

PRUDENZA E LA PILLOLA

Igrajo: Deborah Kerr, David Niven, I. Demich. — Mladini pod 14. letom vstop prepovedan.

KINO NA OPČINAH

danes ob 18. uri zanimiv film:

GIRO DEL MONDO IN OTTANTA GIORNI

Zadnja predstava ob 21.30

oglašajte v PRIMORSKEM DNEVNIKU

Naznanjamo žalostno vest, da nas je za vedno zapustil naš dragi brat in oče

Josip Skergat

Pogreb pokojnika bo danes ob 15 t. m. ob 14.30 iz mrtvašnice splošne bolnišnice naravnost v bolniško cerkev.

Žalujoča žena, hči, sorodniki in drugo sorodstvo

I.T.F. - Ul. Zonta 3, tel. 38006

Po dolgi bolezni je 18. t.m. preminil naš dragi mož in oče

FRANC SARDOČ

K zadnjemu počitku smo ga spremili v sredo, 19. nov. na domače pokopališče.

Žalostno vest sporočajo:
žena, otroci in drugi sorodniki

Prosek, 20. nov. 1969.

PO NAČRTIH JUGOSLOVANSKIH PREVOZNIKOV

Prihodnje leto redne avtobusne zveze praktično z vso Jugoslavijo?

Predlagane tudi proge Trst-Paračin, Trst-Sombor, Trst-Kotor in druge - Ekspresna avtobusna zveza Ljubljana-Stuttgart

Te dni je zapadel rok, do katerega so morala jugoslovanska avtobusna podjetja vložiti na pristojnem uradu pri Zvezni gospodarski zbornici v Beogradu prošnje za uvedbo novih oziroma za potrditev in okrepitev starih rednih zvez s tujino. Zanimivo je, kakšno privlačnost ima v očeh jugoslovanskih avtoprevoznikov naše mesto: kar 20 podjetij iz vseh krajev sosedne republike je namreč vložilo prošnjo za vzpostavitev redne dnevne, ali vsaj tedenske zveze s Trstom. Tudi podjetja, ki že vzdržujejo proge z našim mestom, so zaprosila za večje število voženj. Če opustimo proge na relacijah Istra — Trst, ki so se še v zadnjih tednih okrepile z novo dnevno zvezo Reka — Trst, želijo biti redno povezani z nami Ljubljana, Maribor, Kranj, Sarajevo, Imotski, Paračin, Vukovar, Daruvar, Virovitica, Sombor, Gospić in Kotor.

Nove proge naj bi se uvedle 1. junija prihodnjega leta .Kar zadeva druge države, želi Jugoslavija v prihodnje okrepiti svoje redne avtobusne zveze zlasti še z Bolgarijo in Turčijo. Najdalješe ekspresne avtobusne proge naj bi se vpeljale na relacijah Jugoslavija — Nemčija. Tako so podjetja med drugim zaprosila dovoljenje za vzpostavitev ekspresnih prog Imotski — München, Zagreb — München in Ljubljana — München ter Ljubljana — Stuttgart.

Zemeljski plin iz Italije za Koper in Novo Gorico?

Po vesteh iz Slovenije je italijanska državna družba ENI-SNAM, ki pravkar gradi plinovod iz Padske nižine v našo deželo z odseki od glavnega voda za Pordenon, Videm, Gorico in Trst, ponudila sosedni republiki dobavo metana po ugodnih pogojih za potrebe koprske in novogoriške občine. Iz Trsta naj bi speljali manjši plinovod čez Koper do Portoroža, iz Gorice pa nekoliko večji vod čez Novo Gorico navzgor po Soški dolini do Anhovega. Ta plinovod, za katerega se menda že pripravljajo podrobnejši načrti pri ljubljanskem podjetju «Uniongas», naj bi bil dolg 26 km in naj bi stal okoli 12 milijonov novih dinarjev. Po njem bi oskrbovali s cenenim gorivom predvsem cementarno v Anhovem, apnenico v Solkanu, opekarno v Mirnu in samo občino Nova Gorica za mestno porabo.

IZ TRŽAŠKIH SODNIH DVORAN

DVE LETI ZAPORA MLADI DETOMORILKI

Nekoliko znižana kazen videmskih porotnikov

Ada Pontoni iz Orzana pri Romanzaccu je bila pred dvema leboma, ko je spoznala sedaj 24-letnega Giuseppa Bernardisa iz Doženj, še zelo mlada. Niti 19 let ni imela, a fant ji je ugajal. Spočetka ju je vezalo prijateljstvo, to se je spremenilo v simpatijo in končno sta spoznala, da sta zaljubljena. Večkrat sta se videla, hodila sta z avtom na izlete, a večkrat, posebno v mrzlih in deževnih zimskih večerih, sta se nekoliko oddaljila od cest in se v temi zadrževala v bolj ali manj intimnih razgovorih.

Aprila lani se je dekle zavedla, da je noseča. Priznati «greh» v njenem okolju ji ni ugajalo, zaradi česar je Pontonijeva sklenila, da zadevo zamolči tako v družini kot v tovarni, kjer je bila zaposlena. Ni točno znano, če so se doma zavedli njenega drugega stanja, v tovarni pa so njene dolovne tovarišice opazile spremembo in jo napotile k zdravniku.

Dekle se je res zateklo k babici, a v bolnišnico ni hotela. Z grožnjo, da bo naredila samomor, je stekla domov in tu so jo zajeli popadki. Kaj storiti? Kot brez uma je Pontonijeva stekla na dvorišče stranišče, povila otroka, kar z rokami strgala popkovino in se vrnila v sobo. Otrok ji je namreč padel, tako ona trdi, medtem ko so karabinjerji prepričani, da ga je vrgla, ker se ga je hotela iznebiti, v greznico.

Pontonijevo so oktobra lani zaprli v Vidmu in jo tri mesece kasneje izpustili na začasno svobodo. Maja pa jo je porotno sodišče v Vidmu sodilo zaradi detomora iz častnih razlogov in zaradi opolzkih dejanj na javnem prostoru, česar so obtožili tudi Bernardisa.

Razprava se je zaključila z obsodbo obeh: Pontonijevo na 2 leti, 1 mesec in 10 dni zapora, Bernardisa pa pogojno na 2 meseca zapora.

Proti razsodbi so videmski državni tožilec, Pontonijeva in Bernardis vložili priziv, katerega so obravnavali včeraj pred tržaškim prizivnim porotnim sodiščem, kateremu je predsedoval dr. Franz.

Tožilec dr. Franzot je zahteval poostreno kazen za dekle, in sicer na 3 leta in 3 mesece zapora in za fanta, za katerega je zahteval 3 meseca zapora.

Medtem ko je odv. Cojutti zahteval za Bernardisa oprostitev predvsem, ker zaradi teme, oddaljenosti od glavnih cest in zameglenih šip sploh ni bilo moč videti kaj se dogaja v avtu, je odv. Veritti skušal doseči zmanjšanje kazni za Pontonijevo, ki ni namerno vrgla otroka v greznico, kamor ji je, posebno zaradi njenega trenutnega živčnega stanja in oslabelosti, padel in umrl.

Tržaški porotniki so delno spremenili videmsko razsodbo in Pontonijevi prisodili za detomor iz častnih razlogov 2 leti zapora ter jo skupno z Bernardisom oprostili zaradi pomanjkanja dokazov opolzkih dejanj na javnem prostoru.

* * *

Nekaj zadoščenja pred prizivnim sodiščem je dobil tudi 33-letni Alfredo Piccolo iz Ul. Trento, katerega je kazensko sodišče maja letos obsodilo zaradi obtožbe povzročitve telesnih poškodb na 6 mesecev zapora. Poškodbe naj bi med pretepom povzročil oktobra 1966. leta 44-letnemu Ottaviu Pridigi z Videmske ceste, ki se je v gostilni Stopar v Ul. Trento vmešal v spor ter hotel pomiriti dve razboriti osebi. Pridiga jih je pošteno izkupil, tako da se je moral zdraviti nič manj kot 25 dni.

Med preiskavo, ki je stekla po prevozu Pridige v bolnišnico, so ugotovili, da je bil tudi Piccolo vpleten v pretep. Piccolo sicer ni mogel zanikati udeležbe, vendar se je skliceval, da se je vmešal, ker je hotel miriti pretepače. Celo on jo je dobil po nosu, a se kljub bolečinam ni zatekel k zdravniku.

Na prizivu so Piccolu priznali splošne olajševalne okolnosti in mu zato kazen znižali na 4 mesece zapora, ki jih bo moral presedeti.

Predsednik Zumin, tožilec De Franco, zapisnikar Mosca, obramba odv. Ghezzi.

Natečaj za vzgojitelje v zavodu v Gradiški

Pokrajinska uprava v Gorcii je razpisala natečaj za nekaj vzgojiteljev pri zavodu «Duca d'Aosta» v Gradiški. Prošnje je treba nasloviti na pokrajinsko upravo, personalni oddelek, kjer dobijo prizadeti vsa podrobnejša pojasnila.

KRZNA
SUPER ELEGANTNI MODELI
VIŠJA KAKOVOST
VELIK PRIHRANEK
PELLICCERIA CERVO
TRST
Viale XX Settembre 16/III

Varnostna stekla znamke
VIS
za vsa vozila
Pooblaščena trgovina
ZANCHI
ULICA CORONEO 4
TRST
Telefon 29-684

TRŽAŠKA KNJIGARNA
TRST - Ulica sv. Frančiška 20
Tel. 61-792
Novo:
READ: Zgodovina modernega slikarstva od Cezanna do Picassa DZS 10.000 lir

REPENTABOR Restavracija KRAS Vam nudi vsak četrtek svoj nagrajeni kraški menu. - Tel. 22-71-13

ODPRT JE NOV
KAZINO V LJUBLJANI
Kazino na evropski ravni v jugoslovanskem «Milanu» s sedežem v modernem, izbranem in središčnem
HOTELU SLON
Dve restavraciji, od katerih ena tipična, nočni klub, dva bara, dve kavarni, slaščičarna, sladoledarna, snack-bar
ROULETTE, BACCARA, CHEMIN DE FER, BLACK JACK

Goriško-beneški dnevnik

VELIČASTNA MANIFESTACIJA DELAVCEV, KMETOV IN ŠTUDENTOV

Po sklenitvi novih delovnih pogodb nadaljevanje borbe za socialne pravice

Na čelu povorke delavcev in študentov je bilo 50 traktorjev iz Gradiške z rdečimi zastavami - Na traktorjih in v delavski povorki so bili tudi slovenski napisi - Na zborovanju so govorili Padovan, Marizza in Bergomas - Solidarnostno pismo študentov

Z mogočnim sindikalnim zborovanjem na Trgu Battisti v Gorici so delavci, kmetje, študenti in predstavniki raznih kategorij pokazali svojo odločno voljo, da po eni strani uredijo celo vrsto mezdnih vprašanj, istočasno pa rešujejo tudi socialna vprašanja, ki mučijo zlasti kategorije ljudi z nizkimi prejemki. Gre za sindikalno borbo, ki ima vse socialne značilnosti ter hoče pospešiti razvoj dogodkov v državi ter priznati delovnemu človeku večjo pravico kot mu je bila priznana doslej.

Tako množične in tako reprezentativne demonstracije hkrati Gorica verjetno še ni videla. V njej je sodelovalo okoli 5000 oseb, med katerimi je bilo tudi 50 traktoristov iz Gradiške. Na včerajšnji manifestaciji so delavci in kmetje nosili tudi številne slovenske transparente, kar predstavlja nadaljevanje uspešne politike goriških sindikatov, zlasti Delavske zbornice, ki se zaveda, da borbe za narodno enakopravnost ni moč uspešno izvajati, če ne zajame vse sektorje delovanja.

Pozivu sindikalnih organizacij CGIL, CISL in UIL na 24-urno splošno stavko so se na Goriškem odzvale vse kategorije. V vseh tovarnah, velikih in majhnih, v trgovinah, uradih in tudi v šolah se je delo ustavilo. Pred parkom Rimembranza se je ob 10. uri zbrala velika množica stavkajočih. Pridružili so se jim domala vsi študentje industrijskega tehničnega zavoda Galileo Galilei, ki so prišli na zbirno mesto z velikimi transparenti.

Nekaj po deseti uri se je iz Gradiške pripeljala kolona kakšnih 50 traktorjev, ki so imeli razobešene rdeče zastave ter napise, med katerimi so bili tudi napisi v slovenščini. Postavili so se na čelu povorke, ki je krenila po Korzu, se usmerili na Travnik, od tam pa je po Ul. Mameli, Santa Chiara in Cadorna na Trg Cesare Battisti. Za traktorji so nosili velik napis z imeni vseh treh sindikalnih organizacij, na začetku delavskega sprevoda so stopali voditelji vseh treh sindikalnih organizacij goriške pokrajine. V povorki so delavci nosili napise, s katerih je bilo moč razbrati, da delavci z mezdami 60-70.000 lir ne morejo plačevati 30.000 lir najemnine za stanovanje. Na traktorjih so bili napisi z zahtevo po odpravi vojaških služnostih, po demokratizaciji kmečkih bolniških blagajn, po prejemanju zdravil in podobno.

Povorko je zaključila množica študentov industrijskega tehničnega zavoda, ki so nosili čez celo cesto širok napis, vmes pa je bilo moč brati tudi sledeče transparente: delavci, študentje — skupni cilj: zahtevamo šolsko reformo. Opaziti pa je bilo tudi slike, ki kažejo politično zrelost študentov.

Pred polnim trgom so nato spregovorili trije sindikalni voditelji: pokrajinski tajnik CISL Padovan, pokrajinski tajnik Bergomas in predstavnik Alleanze contadine, Marizza.

Govornik Padovan je uvodoma omenil, da se je v zadnjih 4 letih proizvodnja zvišala za 28 odstotkov, mezde pa samo za 16 odst. Italijanski gospodovalni razred ne išče drugega kot najvišji možen zaslužek, pri tem pa mu sploh ni mar, kako živijo delavci in s kakšnimi težavami se ukvarjajo. Pri tem je omenil nevzdržno stanovanjsko politiko, špekulacije z zazidalnimi načrti, izredne zaslužke. Delavci si s svojimi skromnimi prejemki ne morejo sezidati hiš, zato mnogi stanujejo v oddaljenih kmečkih predelih in izgubljajo veliko časa za prevoz na delo. Govornik je zahteval demokratizacijo zdravstvene službe. «Toda sindikati nočejo samo mezdnih poviškov — je dejal Padovan — hočejo tudi boljšo družbo, v kateri bomo obdavčili profit, ne pa plačo, v kateri bo šola dostopna tudi revnim. Dozoreli smo za široko strategijo borbe, ki naj pripelje do bolj uravnovešenega in pravičnega družbenega razvoja». Med italijanskimi delavci vlada popolna solidarnost, ker se zavedajo, da bi se razvoj ustavil, če bi sedaj napravili kakšno napako. Naj «vroča jesenska vojna» še bolj pospeši demokratični boj za napredek, je zaključil Padovan.

Predsednik pokrajinske Alleanza contadini Bruno Marizza je pozdravil zborovalce v imenu kmetov, ki so solidarni z borbo delavcev. Tudi zanje je vprašanje hiše eno izmed najpomembnejših, saj zadeva samo bistvo civilizacije na podeželju. Nasprotoval je sestavi regulacijskih načrtov na vaseh, ki ne upoštevajo kmečkih potreb, ter navedel, kako vojaške služnosti preprečujejo sleherni gospodarski napredek podeželja. Dejal, da gre kmetovalcu pokoj 65. leta s komaj 18.000 mesečne pokojnine. Kmečke organizacije se bodo pričele pogovarjati s sindikati o skupnih borbah ter zahtevajo, da gredo proizvodi od kmetovalcev neposredno v roke potrošnikov.

Pokrajinski tajnik Delavske zbornice Fulvio Bergomas je uvodoma prečital solidarnostno izjavo študentov, ki hočejo novo socialno politiko, šolsko reformo ter so enotni z akcijami delavcev in kmetov. Bergomas je nato dejal, da smo na prelomnici italijanskega družbenega razvoja, ko vlada ni več sposobna preprečevati uhajanja kapitala v inozemstvo ter reševati poglavitna družbena vprašanja. Tehnološki napredek v Italcantieri v Tržiču delavci plačujejo s svojo krvjo. Dežela ima možnost ustanavljati podjetja, ki naj omogočijo prevoze delavcev in dijakov po dostopnih cenah. «Kako more delavec z mesečnim prejemkov 65.000 lir vdrževati družino ter šolati svoje otroke?» se je vprašal Bergomas ter pristavil, da je potreben kvaliteten skok naprej in večja oblast delovnih ljudi. Demokratizirati je treba razne ustanove, da ne bodo plen podvladja, sedanje delavsko gibanje pa se ne bo zaključilo s podpisom delovnih pogodb, ampak se nadaljevalo, dokler se ne bodo uredila tudi socialna vprašanja.

Slovenski napisi v delavski povorki

Zbiranje prispevkov za spomenik v Doberdobu

Odbor za postavitev spomenika padlim partizanom v Doberdobu sporoča, da bo sprejemal denarne prispevke za kritje zadevnih stroškov vključno do 30. novembra letos. Zato naproša vse tiste, ki še niso dali svojega prispevka, ali ki bi radi še kaj dodali, naj store to čimprej.

Ker so bili stroški za spomenik precej visoki, izraža odbor željo, da bi se vaščani in občani polnoštevilno odzvali njegovemu vabilu. Ko bo zbiranje prispevkov zaključeno, bo seznam vseh darovalcev objavljen v časopisju. Prispevke zbirajo: v Doberdobu Stanko Gergolet, v Dolu Štefan Vižintin, v Jamljah Jožef Pahor.

Okrogla miza o sociologiji

Zavod o mednarodni sociologiji v Gorici priredi v petek, 21. t. m. ob 18.30 v dvorani trgovinske zbornice v Gorici okroglo mizo na temo «Sociologija sporov in iskanje miru». — Poročila bosta podala dr. R. Strassoldo in dr. A. Cobalti s tržaške univerze

PRETEKLO NEDELJO V DOBERDOBU

Openski prosvetarji nastopili z zborom in «Vdovo Rošlinko»

Domačini so napolnili dvorano in toplo pozdravili gostujoče

Pogled na udeležence predstave v Doberdobu

Prejšnjo nedeljo so gostovali v prosvetni dvorani društva «Jezero» v Doberdobu prosvetarji društva «Tabor» z Opčin. Gostovanje je lepo uspelo, ter so domačini napolnili dvoranico do zadnjega kotička.

Openci so se predstavili najprej s svojim obnovljenim pevskim zborom, nato pa je dramska družina predvajala zabavno tridejanko «Vdova Rošlinka» Cvétka Golarja. Zbor, ki šteje 35 članov, se je komaj stisnil na premajhnem odru. Pod vodstvom Svetka Grgiča je lepo zapel štiri pesmi. Sicer se pevcem pozna, da so pri svojih prvih nastopih, vendar so glasovno uravnovešeni in ker so številčno močni, se bodo kmalu povzpeli na višje mesto.

Še posebno pa je bilo pričakovanje občinstva za šaljivo igro, saj se je dramska družina z Opčin tokrat prvič predstavila doberdobskemu občinstvu. Gledalci so pozorno sledili dogajanju na odru in večkrat ploskali igralcem pri odprtem odru.

Pred začetkom predstave je predsednik p.d. «Jezero» Jože Jarc pozdravil goste, ti pa so obljubili, da bodo še prišli na obisk v Doberdob. Ob zaključku so nasmejani obrazi domačinov pričali, da jim je prireditev ugajala. Obenem ja dokazala, da so domačini zelo dovzetni za take vrste prireditev in bo moralo tudi domače društvo misliti na poživitev svojega dramskega odseka.

J.

Iz goriškega matičnega urada

Dne 17. in 18. novembra se je v goriški občini rodilo 11 otrok, umrlo pa je 6 ljudi.

ROJSTVA: Diana Fabbris, Manlio Parutta, Marco Visintin, Francesco Pesenti, Dario Fierro, Stefano Rovri, Germano Rovri, Claudio Cilini, Gianluca Tuzzi, mrtvorojena Valentina Sincich in Mauro Papait.

UMRLI: upokojenec 59-letni Luigi Ipavic; gospodinja 64-letna Pierina Zuanigh por. La Bianca; gospodinja 76-letna Caterina Pez por. Vezil; kmet 56-letni Giuseppe Božič; 8 mesecev stara Erika Trani in trgovka 59-letna Ludmilla Paoletti vd. Nanut.

Kino

CORSO. 17.15—20.45: «Il Gattopardo», C. Cardinale in B. Lancaster; italijanski kinemaskopski film v barvah.

VERDI. 16—22: «Il maggiolino tutto matto», D. James in M. Lee. Walt Disneyev film kinemaskope v barvah.

MODERNISSIMO. 17.15—22.00: «Il pozzo e il pendolo», V. Price in B. Stielle; angleški barvni film, mladini pod 16 letom prepovedan.

VITTORIA. 17.00—21.30: «Il mondo di Susie Wong», W. Holden in N Kwan; ameriški barvni film, mladini pod 16 letom prepovedan

CENTRALE. 17.30: «Il pistolero segnato da dio», A. Steffen in L. Barrett. Italijanski kinemaskope v barvah.

Tržič

AZZURRO. 17.30: «Exodus», Paul Newman, barvni film.

EXCELSIOR. 16.00: «Che cosa hai fatto, quando siamo rimasti al buio». Doris Day.

PRINCIPE. 19.30: «L'incredibile furto di Mr. Girasole», Dick V. Dicke, E. G. Robinson.

Nova Gorica

SOČA (Nova Gorica): «Plavolasi maščevalec», ameriški barvni film ob 18. in 20. uri.

DESKLE: «Bobni vzdolž Mahauka», ameriško-angleški barvni film — ob 19.30.

RENCE: «Adio Teksas», italijansko-španski barvni film — ob 19.30.

SEMPAS: Prosto

KANAL: «Imenujem se Pekos», italijanski barvni film — ob 20.

SVOBODA (Šempeter): «Izgubljena komanda», ameriški barvni film ob 18. in 20.

PRVAČINA: Prosto

POTUJOČI KINO — SELA: «Karavana hrabrih», ameriški barvni film — ob 19.30

DEŽURNI LEKARNI

GORICA

Danes ves dan in ponoči je odprta lekarna CRISTOFOLETTI, Travnik, tel 29-72.

TRŽIČ

Danes ves dan in ponoči je v Tržiču odprta lekarna dr. Rismondo, Ul. Toti 52, tel. 72-701.

Darovi in prispevki

Za žrtve potresa v Banjaluki so darovali: V. Nanut iz Štandreža 10.000; Anica Prinčič Šentmaver 1.050; Marko Waltritsch, Gorica 10.000; družina Grauner, Gorica 2.000.

ZAKLJUČEK SREDNJEEVROPSKEGA SREČANJA

Goriško pobudo takih posvetov je treba še razširiti in poglobiti

O istrski kulturi kot posebni enoti - Prihodnje leto naj bi razpravljali o arhitekturi in urbanizmu

Pretekli torek dopoldne je bil še zadnji dan četrtega srednjeevropskega srečanja kulturnikov in znanstvenikov v Gorici. Ta dan sta podala svoji poročili tudi umetnostni zgodovinar iz Ljubljane prof. Emilijan Cevc, ki je govoril o «Pomenu kulture v alpskem svetu» ter univerzitetni profesor iz Ljubljane Vilko Novak o «Pastirski kulturi kot vezi med narodi srednje Evrope». O obeh poročilih so zanimivi prispevki k skupni temi «Srednja Evropa danes».

Za Madžarsko je nato govoril pisatelj in novinar Lajos Marotti, dalje prof. Bunčak profesor na univerzi v Bratislavi, ki je dal zanimive podatke o češkoslovaški kulturi danes.

Zanimiv je bil tudi poseg tržaškega pisatelja Fulvia Tomizze, ki je po rodu iz Istre in je prav o tej tudi govoril. Dejal je med drugim, da je marsikaj dobrega, ker so razni narodi, ki so prišli tja, prinesli vsak svoj doprinos kulture, zato tu ne more biti govora o kakšni specifični italijanski kulturi in tudi sedaj si tam prizadevajo, da bi ohranili in še oplodili kulturne dobrine preteklosti.

Neki goriški študent sociologije je prinesel s svojim neuravnovešenim posegom precej negodovanja, tudi zato, ker je z njim neposredno žalil goste. Predsednik zborovanja Tavano mu je to očital in poudaril, da njegovi nazori precej dišijo po fašizmu. Ker pa je v svojem izvajanju zašel večkrat v protislovja, ni njegovemu posegu nihče posvetil večje pozornosti.

Pri nadaljnji debati je še enkrat poudaril slovenski pisatelj Ciril Zlobec bistvo skupnega prizadevanja po sodelovanju in konstruktivnem ustvarjanju srednje Evrope, ki je prvi zametek združene Evrope in brez prve ne more biti niti druge.

Prof. Marjan Komjanc iz Gorice je poudaril važen doprinos protestantov k ustvaritvi slovenske kulture. Dodal je še, naj bi za prihodnje leto uredili delo tako, da bi omogočili udeležbo tudi šolnikom in dijakom, ki tokrat niso mogli prisostvovati v večjem številu zaradi pouka.

Kiparka Carlotta de Furlani pa je omenila tesno sodelovanje likovnih umetnikov iz Gorice in Nove Gorice, ki je v teku že 9 let ter je dalo svoje dobre sadove; tako sodelovanje bi bilo treba razširiti tudi na vse druge države, ki sodelujejo na tem srečanju.

Kot zadnji je govoril prof. Sergio Tavano, ki je napravil pozitiven zaključek o tem četrtem srečanju ter se zahvalil vsem, ki so pri tem kaj prispevali. Poudaril je, da ni namen teh zborovanj napraviti kakšno izrazito zapadno ali celo amerikansko Evropo, ampak tako Evropo, ki naj sloni na skupnih izkušnjah vseh posameznikov in narodov. Za prihodnje peto srečanje je predlagal kot temo «Arhitektura in urbanistika v srednji Evropi v 19. in 20. stoletju». Sicer pa se bodo o tem dogovorili kdaj pozneje.

Zaključil je s poudarkom, da je treba goriško pobudo srečanj še nadalje razviti ter poglobiti tudi take skupne probleme, ki so se jih do sedaj samo mimogrede dotaknili.

Trčenje dveh avtov

Prejšnje popoldne ob 13. uri sta trčila dva avtomobila na križišču ulic Verdi in Seminario. Pri tem je bila ranjena 20-letna Annamaria Saina iz Gorice, Ul. S. Pellico 12, ki se je peljala po Korzu Verdi proti Ul. S. Giovanni in je trčila z avtom, ki je prihajal od Ul. Carducci proti Placuti. Pri tem je dobila Saina manjše poškodbe. V splošni bolnišnici so ji nudili prvo pomoč s prognozo okrevanja v 7 dneh.

Traktoristi s slovenskimi napisi med včerajšnjo povorko

PRVA RAZSTAVA SKUPINE «2 X GO»

Slikarji iz obeh Goric razstavljajo v Idriji

V decembru nameravajo isti slikarji prenesti razstavo tudi v Novo Gorico

V soboto, 15. t.m. so idrijski kulturni delavci Mestnega muzeja in Zveze kulturno prosvetnih organizacij priredili v novem galerijskem prostoru, v nekdanjem rudarskem skladišču (ki ga postopoma preurejajo v kulturni center) novo slikarsko razstavo sedmih od osmih članov mednarodne delovne slikarske skupine «2 X GO». Ta skupina, ki sestoji v glavnem iz goriških slikarjev z obeh strani meje, je povzela svoj naziv po kraticah obeh sosednjih mest. Da pa bi ne bilo zamere ne v Gorici in ne v Novi Gorici, so se odločili za razstavo v tretjem kraju, ki ga prav tako dobro poznajo, saj so se italijanski slikarji iz te skupine udeležili letošnje druge slikarske kolonije v Idriji. Slovenski slikarji pa so že razstavljali v novogoriškem turističnem društvu.

Skupino «2 X GO» sestavljajo Altieri, Dogliach, Mocchiutti in Piazza s te strani in Jejčič, Komel, Pečanac in Pergar z druge strani meje. Tokrat se ne bo udeležil razstave slikar Jejčič iz Ajdovščine, ki pa se bo pridružil svojim tovarišem na naslednjih razstavah. Do nastanka skupine je prišlo iz potreb po medsebojni pomoči in spodbudi. V njihovem delovnem programu stoji, da si bo vsakdo med njimi še naprej prizadeval v svoji smeri, ne da bi bil pri tem dolžan popuščati zahtevam po kakšnem skupnem imenovalcu. Skupno pa jim je vsekakor prizadevanje po kvaliteti in po svojskem odzivu na sodobna likovna prizadevanja.

O razstavi mednarodne slikarske skupine «2 X GO» v Idriji bomo v našem listu še kritično poročali. Vabimo pa na ogled razstave, ki bo odprta od 15. do 30. novembra v dopoldanskem času. V decembru pa bodo prenesli to razstavo še v Novo Gorica. Pričakujemo nastop te slikarske skupine v Gorici.

SaS

V Doberdobu proslava oktobrske revolucije

Danes, 20. t. m. ob 20. uri bo na sedežu Prosvetnega društva «Jezero», ki ga je društvo dalo na razpolago, proslava 52. obletnice oktobrske revolucije. Kot vsako leto proslavljajo doberdobski komunisti 7. november, da obudijo ideale rdečega oktobra in borbe KPI za obnovo države in za pot v socializem. O tej temi bo govoril dr. Nereo Bettello, svetovalec goriškega občinskega sveta. Sledila bo skromna zakuska .

Izgubljeno-najdeno

Na sedežu mestne policije v Gorici, Ul. Mazzini 7, hranijo naslednje najdene predmete:

Osem ženskih in 7 moških koles; uhan iz rumene kovine, mošnjiček z nekaj denarja, dva mošnjička, par rokavic, dva mopeda, škatlo za cigarete, poročni prstan, dva para sončnih naočnikov, par naočnikov za vid, tablico za «carico sporgente», žensko torbico, žensko zapestno uro, potrdilo za takso za moped, dva para najlonskih nogavic, držalo za papir, knjižico za moped.

Kdor lahko dokaže, da je lastnik katerega od navedenih predmetov, ga lahko dobi med uradnimi urami na omenjenem uradu.

šport šport šport šport šport šport

ODBOJKA — TEDENSKI PREGLED

Borovci so zmagali v Turinu predvsem z odličnim napadom

V ženski mladinski ligi lahki zmagi Sokola in Bora

Po dveh začetnih spodrsljajih je Borova šesterka v soboto presenetila svoje navijače s sijajno zmago v Turinu proti še neporaženemu moštvu CUS. «Plavi» so končno prikazali igro, ki je sad vztrajnih treningov. To igro pa bodo gotovo še izboljšali z vključitvijo Orla.

Presenečenje torej v tekmi s CUS, ki šteje v svojih vrstah dva mladinska državna reprezentata. Celotna ekipa se je upirala slovenskim fantom do zadnjega, borovci pa so z izredno igro onemogočili nasprotnika v napadu, ter z močno tolčenimi žogami odpirali vrzeli v nasprotnikovi obrambi. Tolčenje «plave šesterke pa je bilo posledica izredne igre podajačev in v prvi vrsti Pučke, ki je v soboto prekosil samega sebe. Oba Veljaka sta tako z lahkoto obvladala žogo, ter sta po mili volji «rezala» nasprotni blok. Bolje kot proti Minelliju so zaigrali tudi ostali, predvsem Plesničar, ki je bil neustavljiv na mreži. V celoti pa je ekipa nekoliko «škripala» v obrambi. Ko pa bodo borovci nadoknadili še to, sicer ne preveliko hibo, potem bodo lahko kos vsem nasprotnikom, naj bo to Minelli, Olimpia ali pa kdo drug.

Tržaški Libertas je doživel prvi poraz. Proti Celani so «belo-rdeči» zaigrali medlo, tekma je bila precej dolgočasna in enolična. Edino kar je nekoliko ogrelo ozračje, so bili nekateri živčni izpadi domačih igralcev, ki pa so bolj škodili kot pa koristili.

Izidi tretjega kola:

Scaiola — Coop Parma	3:1
CUS Torino — Bor	0:3
Pagnin — Minelli	3:2
Olimpia — Alessandria	3:1
Libertas — Celana	1:3

Lestvica

Olimpia	3	3	0	9	2	6
Pagnin	3	3	0	9	3	6
Minelli	3	2	1	8	5	4
CUS Torino	3	2	1	6	5	4
Libertas	3	2	1	7	6	4
Bor	3	1	2	6	6	2
Scaiola	3	1	2	5	7	2
Celana	3	1	2	5	7	2
Alessandria	3	0	3	2	9	0
Coop Parma	3	0	3	2	9	0

Prihodnje kolo:

Alessandria - Libertas, Pagnin - Coop Parma, Bor - Olimpia, Minelli - CUS Torino, Celana - Scaiola.

* * *

V prvi moški ligi so odigrali le tri srečanja zaradi nastopa študentke državne reprezentance na mednarodnem turnirju v Pragi. Italijani so se na tem tekmovanju dobro odrezali in so zasedli v močni konkurenci odlično tretje mesto.

V prvenstvenih srečanjih pa so dosegli naslednje izide:

Baby Brummel — Portuali	3:0
Bovoli — Esercito	3:2
Casadio — Pall. Milan	3:2

Lestvica

Virtus	2	2	0	6	0	4
Pan'ni	2	2	0	6	0	4
Ruini	2	2	0	6	2	4
Bumor	2	2	0	6	3	4
Bovoli	3	2	1	8	5	4
Termoschell	2	1	1	3	3	2
Ravalico	2	1	1	3	5	2
Baby Brummel	3	1	2	6	6	2
Esercito	3	1	2	5	6	2
Casadio	3	1	2	3	8	2
Pall. Milan	3	0	3	4	9	0
Portuali	3	0	3	0	9	0

* * *

Ženska prva liga je letos precej razširjena. Kar štiri šesterke se lahko potegujejo za državni naslov. Komaj pa se posreči eni nekoliko napredovati, že jo čaka za vogalom poraz, ki jo spet spravi v tir ostalimi. To se je v soboto zgodilo letos zelo močnemu Cogne, ki je doživel poraz proti večkratnemu državnemu prvaku La Torre.

Izid tretjega kola:

Cabassi — Fari S. Palermo	3:1
La Torre — Cogne	3:1
CUS Milan — Confit	3:1
CUS Parma — Presolana	3:0
Fini — Simet Palermo	3:0

Lestvica

Fini	3	3	0	9	0	6
CUS Parma	2	2	0	6	0	4
La Torre	2	2	0	6	1	4
Cogne	3	2	1	7	4	4
Simet	4	2	2	7	8	4
Mediterraneo	2	1	1	4	3	2
Cabassi	2	1	1	3	4	2
CUS Milan	3	1	2	3	7	2
Presolana	3	0	3	1	9	0
Confit	4	0	4	2	12	0

V torek se je pričelo pokrajinsko žensko mladinsko prvenstvo. Prvi tve tekmi, v katerih sta Bor in Sokol zmagala s precejšnjo lahkoto, nam ne moreta še dati prave slike o dejanski vrednosti ekip. Prvenstvo se bo nadaljevalo v nedeljo.

Edina zanimivost večera pa je bila prisotnost Sonje Pernarčič na odru in ne na igrišču. Je to morda prvi znak njenega odhoda od Bora?

* * *

V prijateljski trening tekmi na štiri sete sta se šesterki Bora in Zarje razšli pri neodločenem rezultatu 2:2. Dekleta so predvajala zadovoljivo igro, ki so jo dopolnjevala z dobrimi servisi.

f. v.

V MLADINSKI KOŠARKARSKI LIGI

Osebne napake pokopale borovce

Odličen nastop dvometraša Mladena Šareta

Don Bosco — Bor 61:36 (27:14)

BOR: Stojan Hrvatič 7, Valter Hrvatič 6, Šare, Zavadlal, Sosič, Sandi Pertot 13, Škerlj 10.

DON BOSCO: Silizio, Monticolo 6, Ghersini, Orzan, Provedel, Humar 3, Fernegliа 2, Rinaldi 10, Faggiani 27, Sandrin 7.

PROSTI STRELI: Bor 4:12, Don Bosco 3:12.

Zaradi petih oseb so zapustili igrišče: Hrvatič S. (19'), Hrvatič V. (8'), Šare (14), Pertot S. (20') in Fermeglia (20').

V nedeljski tekmi s peterko Don Bosca je Bor doživel nov poraz. Glavni vzrok neuspeha «plavih» je bila gotovo odsotnost dveh standardnih in zmožnih igralcev, kot sta Kralj in Štokelj. Prvi je bil zaposlen s člansko ekipo v Bologni, drugi pa se je moral odpovedati tekmi zaradi bolezni.

V začetku igre so se borovci našli v zadregi zaradi točnih metov nasprotnikov. Poleg tega pa je Pertot S. že v šesti minuti zagrešil četrto osebno napako. Trener Čermelj ga je moral zamenjati in to je omogočilo nasprotniku, da je v trinajstih minutah povedel z 21:6. Tedaj je na igrišče vstopil Šare, ki je odlično lovil odbite žoge in to je pomagalo, da so borovci uspešneje kljubovali nasprotniku.

V drugem polčasu se je Bor predstavil na igrišču s postavo: Pertot S., V. in S. Hrvatič, Sosič in Šare. Z agresivno obrambo in nekaterimi odličnimi podajami je borovcem skoraj uspelo izenačiti (31:30 v 10. minuti). Žal pa sta morala tedaj zapustiti igrišče zaradi petih osobnih napak Valter Hrvatič in Šare. «Plavi» so biti tedaj očitno v zadregi in jim je uspelo zadeti koš le trikrat, medtem ko je peterka Don Bosca nizala koš za košem. V zadnjih minutah igre sta morala zapustiti igrišče še Pertot S. in Stojan Hrvatič.

Med «plavimi» je presenetil Mladen Šare, ki je bil najuspešnejši borovec na odbitih žogah v napadu. Tudi v obrambi je dobro zaigral, čeprav se mu pozna, da goji košarko le malo časa. Hrvatiča sta dobro urejevala igro, medtem ko sta se Pertot S. in Škerlj uveljavila na strelih na koš.

Čeprav ne zelo močni igralci Don Bosca so pokazali zelo točen met. Najboljši mož na igrišču je bil Faggiani, ki (čeprav igra v vlogi playmakerja) je nabral 27 točk.

* * *

Tekme Servolana B — Bor B, veljavna za 5. kolo naraščajniškega prvenstva, niso odigrali zaradi odsotnosti sodnikov. Ekipi sta odigrali koristno prijateljsko srečanje. Zmagali so Škedenjci s petimi točkami razlike.

Livij Pertot

V 3. AMATERSKI NOGOMETNI LIGI

Primorje-Libertas 5:2 ali 2:0?

Nedeljsko tekmo med Primorjem in proseškim Libertasom je sodnik v 33. minuti drugega polčasa prekinil in je moral v spremstvu orožnikov zapustiti igrišče.

Že v začetku je bilo videti, da je sodnik strog: ni dopuščal grobe igre niti ugovarjanja. V 15. minuti je Primorje prišlo po akciji Verginella - Lippot do prvega zadetka, toda gostje so kmalu nato izenačili. V zadnjih minutah prvega polčasa je Primorje z dvema zadetkoma Verginelle povišalo na 3:1. Nasprotniki so postali živčni, sodnik je izrekel nekaj opominov, v 43. minuti pa je prišlo do prve izključitve. Okrnjena ekipa Libertasa si je v 2. minuti nadaljevanja igre po nerodnosti sama zabila gol, zaradi napake vratarja Primorja pa se je izid spremenil v 15. minuti na 4:2. Buzzin je kmalu dosegel za Primorje povsem regularno še peti gol. Toda igralec Libertasa Manzutto je neotesano protestiral pri sodniku, ta pa ga je izključil. Tekmo so lahko nadaljevali šele po štirih minutah, ker Manzutto ni hotel takoj zapustiti igrišča. Nastalo je precej napeto vzdušje. V 33. minuti je sodnik dosodil dvomljiv kot v korist Primorja, protesti Libertasa, Del Bene je streljal kot v out, kapetan italijanske ekipe Della Valle je zopet protestiral in sodnik ga je izključil. Njegovo ime je hotel zapisati v beležnico, toda krog njega so se zgrnili vsi igralci Libertasa in Baldasin mu je zvezek vrgel na tla.

S tem je bilo seveda srečanja konec, o omenjenih dogodkih pa bo gotovo spregovorila disciplinska komisija, ki bi morala tekmo registrirati z 2:0 v korist Primorja.

Tekma sama na splošno ni bila lepa. Primorje tudi tokrat ni prikazalo skupne igre, niti svoje prave vrednosti. Treba bi bilo urediti tudi obrambo, poleg tega pa seveda še srednjo vrsto. Brez teh posegov Prosečani ne morejo računati na končno zmago v prvenstvu.

Bruno Rupel

SPDT obvešča, da bo jutri, 21. novembra od 17.30 dalje v prostorih PD I. CANKAR, Ulica Montecchi 6/IV

SEJEM RABLJENE SMUČARSKE OPREME ZA MLADINO IN ODRASLE

Kdor bi želel opremo prodati, ali tudi zamenjati, naj jo prinese najkasneje do 16. ure. SPDT je podaljšalo sejem še za en dan, zaradi lepega uspeha v prvem dnevu.

Informacije na telefonski štev. 93-236 od 13.30 do 14.30.

ATLETIKA — Z NEDELJSKIM KROSOM

Lonjerska mladina namerava oživeti športno dejavnost

Prireditev bo potekala pod pokroviteljstvom domačega prosvetnega društva Lonjer-Katinara

V nedeljo, 23. t. m., bo v Lonjerju tek čez drn in strn za «I. mladinski pokal». Tekmovanje priredi lonjerska mladina pod okriljem prosvetnega društva Lonjer Katinara. Krosa se lahko udeležijo društva in posamezniki. Tekmovanje bo razdeljeno na tri starostne skupine, in sicer na naraščajnike (do 15. leta starosti), mladince (do 18. leta) in člane. Proga bo potekala okoli vasi, v glavnem pa po travnatem pobočju, ki se razprostira pod Katinaro. To progo bodo naraščajniki pretekli enkrat, dvakrat mladinci, trikrat pa člani. Vsak krog meri približno 1200 metrov.

Pravzaprav bi tekmovanje moralo biti že spomladi, a je odpadlo zaradi raznih nepremostljivih ovir. Nekaj časa je bilo nato vse tiho, po končanih 11. SSI pa se je mladina, še razgreta od nastopov, znova spomnila, da je nameravala prirediti atletsko tekmovanje in tako je zamisel znova prišla na dan. Sklenili so prirediti tek čez drn in strn, ker zanj niso potrebna zaprta dirkališča, ne veliki športni objekti. Za tako vrsto teka pa je kaj lahko najti primeren prostor.

S to prireditvijo je nameravala mladina, predvsem fantje do osemnajstih let, oživiti športno dejavnost v vasi. Nekaj se je pričelo premikati v tej smeri letošnje poletje, ko se se ti mladinci spontano prvič udeležili športnih iger ter so nastopali pod imenom domačega društva. To se je zgodilo po zelo dolgem premoru, ko ni bilo nobenega zanimanja za udejstvovanje mladine, pa tudi starejših na športnem področju. Najmlajšim ni tako preostalo drugega, kot da se sami pripravijo ter dajo pobudo za neko razsežnejše, organizirano delo. Pokazali so izredno voljo do dela, primanjkuje pa sredstev in predvsem ljudi, da bi bilo mogoče izvesti vse načrte. Zaenkrat se je treba zadovoljiti z malim ter napraviti, kar je v teh okoliščinah mogoče. Rezultati, ki jih bodo mladinci dosegli na športnem področju, nimajo še velikega pomena, kajti najprej jih mora šport pritegniti ter jim pokazati kaj lahko dosežejo, šele nato bo mogoče od njih zahtevati kaj več. Poudariti je treba, da je dala pobuda za organizacijo tega teka mladina sama, ki skuša z lastno pobudo prirediti razna srečanja, čeprav so zanjo zapletena z organizacijskega vidika. Doseženo pa je bilo nekaj, česar ne more nihče zanikati: končno, po dolgem času, so bili postavljeni temelji za neko delovanje, ki naj bi mladino prebudilo iz otopelosti in nezanimanja, bodisi na športnem, bodisi na prosvetnem področju. Počasi bo mogoče iz malega preiti k obsežnejšim in bolj zahtevnim akcijam, zaenkrat pa se je treba zadovoljiti s tem, kar je v sedanjih pogojih mogoče narediti. Začetek je bil nastop na športnih igrah, ki je mnoge lonjerske mladince usmeril k aktivnemu udejstvovanju v raznih športnih disciplinah, v kratkem času pa so isti mladinci sprožili zamisel samostojne prireditve tekmovanja, kjer ne bodo nastopali sami, kot so to doslej delali na raznih tekmovanjih po vasi. Tokrat bodo lahko merili svoje moči s tekmeci iz širše okolice, konkurenca bo hujša, zato bi moral biti kros zelo privlačen.

Zaenkrat se je med lonjersko mladino izkazalo, da je vsako teoretiziranje in samo obljubljanje odveč, kajti mladina noče edinole poslušati načrtov, za katere je gotovo da se ne bodo uresničili, ko pa ni v sedanjosti zanjo storjenega nič konkretnega. Edina ovira pri tem je trenutno pomanjkanje sredstev in primernih prostorov, kjer bi se sestajala. Ne primanjkuje pa ji idej, zato hoče smotrno nadaljevati po komaj začeti poti.

Radi

Lonjerska mladina priredi v nedeljo, 23. t. m. ob 10.30 v Lonjerju, pod okriljem PD Lonjer - Katinara tekmovanje v krosu za «Prvi mladinski pokal».

Tekmovanja se lahko udeležijo društva in posamezniki, ki so razdeljeni na kategorije: naraščajniki (do 15. leta starosti), mladinci (do 18. leta starosti), člani.

Vpisovanje na sedežu prosvetnega društva od četrtka dalje od 20. do 21. ure ter v nedeljo pred tekom.

Pred tekmo Olimpija - Sarajevo

Podkupovanje v nogometu

Organi notranje uprave so prijavili okrožnemu sodišču v Sarajevu člana upravnega odbora ljubljanskega nogometnega moštva Olimpija, Antuna Franetiča, zaradi poskusa podkupovanja vratarja nogometnega moštva Sarajevo Refika Mustića v prvenstveni tekmi med Sarajevom in Olimpijo. Franetič je namreč vratarju Mustiču obljubil nagrado 20.000 dinarjev za zmago Olimpije oziroma 10.000 dinarjev za neodločen rezultat in mu je dal na račun 2.000 dinarjev. Mustič je stvar prijavil miličnikom, katerim je izročil tudi prejetih 2 tisoč dinarjev. Po tekmi so organi notranje uprave Sarajeva poklicali Franetiča na zaslišavanje in so našli pri njem 18.000 dinarjev: to vsoto je imel pripravljeno, da bi jo izročil Mustiču v primeru zmage. Tekma se je, kot je znano, končala s 4:1 v korist Sarajeva. Ljubljančani niso igrali slabo, imeli pa so precej smole pri streljanju. Z malo več sreče bi se tekma lahko končala neodločeno (tudi brez podkupovanja).

* * *

NEAPELJ, 19. — Italijanska državna reprezentanca, ki se pripravlja na sobotno odločilno srečanje z Vzhodnimi Nemci, je danes v trening tekmi premagala mladince Napolija z 12:0. Reprezentanti so nastopili v naslednji postavi: Cerf (Albertosi), Burgnich (Poletti), Facchetti, Cera (Esposito), Salvadore (Rosato), Puja (Salvadore), Domenghini (Chiarugi), Mazzola (Merlo), Riva (Domenghini), De Sisti (Juliano), Chiarugi (Prati).

V NAMIZNOTENIŠKI C LIGI

Sokol v prvem kolu proti ekipi CRS Julia

V tej skupini bo nastopalo tudi društvo Montecatini Edison

Italijanska namiznoteniška zveza je prejšnji teden objavila spored moške C lige za sezono 1969-70. To prvenstvo se bo začelo z enomesečno zamudo, kot smo sicer predvidevali in kar nam ponovno prikazuje «resnost» odgovornih organov.

Neresnost, oziroma nezainteresiranost je moč opaziti tudi pri drugih samih. Od šestih povabljenih so se le tri ekipe odzvale vabilu, ostale tri pa so se temu prvenstvu odpovedale. To bo sicer olajšalo delo organizatorjem in zmanjšalo stroške udeležencem, prvenstvo samo pa bo pri tem mnogo izgubilo.

Tretjo skupino C lige, to je tisto, v kateri nastopajo ekipe iz naše dežele, bodo tako sestavljale ekipe CRS JULIA (TRST), Montecatini Edison (Porto Marghera) in nabrežinski Sokol. Tekmovanju pa so se brez bistvenih razlogov odpovedale tržaška Santa Maria in videmski CSI Friuli ter La Cantina.

Spored prvenstva bo naslednji:

30. novembra: Julia — Montecatini Edison
7. decembra: Julia — Sokol
14. decembra — Montecatini Edison — Sokol
15. februarja: Montecatini Edison — Julia
1. marca: Sokol Julia
15. marca: Sokol — Montecatini Edison

Vse tekme se bodo začele ob 10. uri.

Sodeč po dosedanjih nastopih vseh treh ekip je Sokol favorit za prvo mesto. Julio so Nabrežinci lani premagali v promocijskem prvenstvu brez posebnih težav. Montecatini Edison pa prav tako ne bi smel biti pretrd oreh, saj so se Benečani v lanskem prvenstvu zelo slabo uvrstili. Kaj podrobnejšega pa bom lahko rešli šele po prvem srečanju, katerega si bodo Nabrežinci ogledali in tako proučili realne sposobnosti svojih nasprotnikov.

S. J.

OBVESTILA

Odbor SSI obvešča vsa društva, ki trenirajo, ali bi želela trenirati v dvorani stadiona «1. maj» v Trstu, da bo v torek, 25. t.m. ob 20. uri sestanek vseh zainteresiranih društev za določitev urnika. Ker je interesentov za dvorano mnogo, odbor kasnejših želja odsotnih društev ne bo upošteval.

* * *

ŠPORTNO DRUŠTVO KONTOVEL vabi vse tekmovalce, ki so na letošnjih 11. slovenskih športnih iglah branili barve Kontovela, da pridejo na DRUŽABNI VEČER ki bo jutri, v petek, 21. t. m. ob 20,30 v društveni gostilni na Kontovelu. Ob tej priložnosti bo društveno vodstvo razdelilo diplome.

* * *

SPDT sporoča, da bo v dneh 30. novembra ter 7. in 8., 14. ter 21. decembra smučarski tečaj v Trbižu.

Ostale podrobnosti bomo objavili jutri.

NAMIZNI TENIS — V B LIGI: CGS-BOR 5:0

Po nedeljskem porazu kriza v vrstah Bora?

V tržaškem derbiju je moštvo CGS precej nepričakovano premagalo s tako visokim izidom ekipo SZ Bor. Žal je tokrat naletel na slab dan tudi Edi Bole, ki pa je imel precejšnjo mero smole, saj je vse tekme izgubil z rezultatom 2:1 in je ves čas igral zelo lepo. Le v odločilnih trenutkih je nekoliko popustil, kar pa je bilo dovolj, da so nasprotniki takoj izkoristili. O nasprotnikih lahko rečemo, da je ta ekipa izredno močna in sploh nima nobenega resnega konkurenta v B ligi. Že vnaprej lahko trdimo, da ji A liga res ne bo težko dosegljiva. Zlasti se je izkazal najmlajši, Peterlini, ki je še naraščajnik.

Naši igralci so igrali vsi slabše kot običajno. Po drugi strani pa je treba še dodati, da ni mogoče sploh doseči več uspehov v takih pogojih, kot so trenutno pri Boru. Igralcev ni, trenerjev ni, treningov ni, poleg tega pa tudi ni denarja. V takih pogojih nihče ne more doseči uspehov, zato že sam nastop predstavlja uspeh, mislimo pa, da se bodo po taki poti tudi preostali igralci naveličali tekmovati. Zato lahko iz dneva v dan pričakujemo odstop ekipe Bora s prvenstva.

Del odgovornosti za to nosi tudi društveno vodstvo, ki polaga preveč važnosti le na odbojkarski in košarkarski odsek, pri reševanju dejavnosti in problematike namiznoteniškega odseka pa kaže mnogo premalo razumevanja.

Rezultati:

Venuti — Šinigoj Davorin 2:0 (21:10, 21:5)
Renni — Bole Edi 2:1 (21:5, 15:21, 21:14)
Peterlini — Tavčar Adrijan 2:0 (21:6, 21:10)
Venuti — Bole Edi 2:1 (21:8, 16:21, 21:9)
Peterlini — Šinigoj Davorin 2:0 (21:9, 21:10).

T—ar

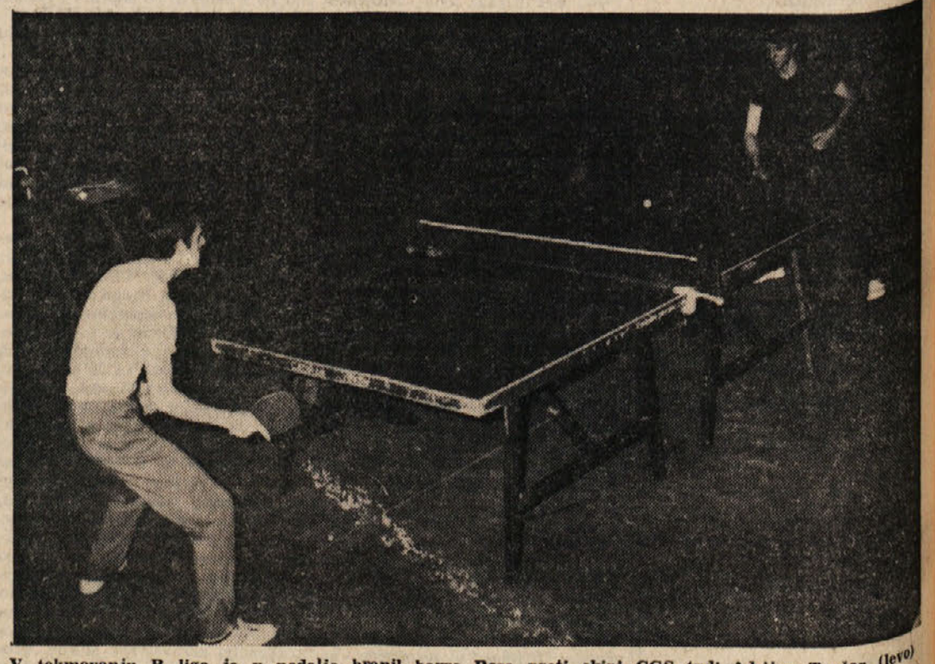

V tekmovanju B lige je v nedeljo branil barve Bora proti ekipi CGS tudi Adrijan Tavčar (levo)

ROART BRADFORD

Zamorski • gospod Bog in gospodje Izraelci

Humor ameriških črncev

40.

«Well,» je rekel Gospod, «gotovo, gotovo ti povem, Dymus, da med svojimi učenci ne uvajam in ne trpim nobenih zakonov proti črncem, kakor na primer, da bi morali hoditi po sredi ceste in bi ne smeli stati na hodnikih, ali pa, da bi bili za nje na železnici oddeljeni vagoni in tako dalje.»

«Tako je prav, Gospod,» je dejal zamorec Dymus, «da ne trpiš med svojimi učenci zakonov proti črncem. Ampak — — —»

«Kakšen ampak, zamorec Dymus?» je vprašal Gospod.

«Ampak tudi ni zakona v našem svetu proti črncem pri volitvah, imamo volilno pravico, smemo voliti in kandidirati, le kar je res,» je dejal zamorec Dymus. «Ampak pri tem so najprej predhodne volitve in pa klavzula o izvoru, zato imajo črnci, kadar pride do volitev, od tega figo in malokateri sme voliti.»

«To je resnica,» je rekel Gospod, «toda med svojimi učenci ne uvajam takih goljufij. Pri meni zadostuje, če se človek kesa svojih grehov, vseeno je potem, če je belec ali črnec. Pred menoj so vsi enaki. Jaz ne gledam pri ljudeh na kožo, kakšne barve je ta koža, gledam le na barvo njihovega srca. In pred menoj mora vsak pokazati barvo svojega srca.»

«No, ali ni to prav, Gospod?» je pripomnil apostol Peter.

«Well, Gospod,» je rekel Dymus, «ribe že tako in tako nočejo prijemati.»

Potem so šli naprej. Dymus se jim je pridružil in šel z njimi. Vse je opazoval, ter šel kamor ga je Gospod peljal. Ni trajalo dolgo, pa je bilo sonce že tako visoko, da je človek lahko stopil lastni senci na glavo.

«Gospod,» je dejal apostol Peter, «ne misliš, da bi bilo že čas, da bi obedovali?»

Gospod se je ozrl na sonce, potem pogledal svojo senco in zaklical: «Učenci stojte!»

Vsi učenci so se ustavili.

«Učenci, vsak si poišči kamen!» je ukazal Gospod.

Vsak je pobral kamen. Postavili so se v vrsto in začeli korakati okrog Gospoda. In kakor so šli mimo njega, je pri vsakem storil Gospod čudež ter spremenil kamen v ocvrtega piščanca in deset dek šunke in fižolovo solato in tako dalje.

Stari zamorec Dymus se je medtem držal zadaj in, ko so že vsi šli mimo, je pobral kamen ter šel z njim počasi h Gospodu.

«Zamorec Dymus,» mu je rekel Gospod, «s temle kamnom ne morem nič delati. Prvič ni to prava vrsta kamna, drugič pa ga moraš vzeti v levo roko. Pojdi nazaj in poišči drug kamen ter mi ga prinesi v levi roki!»

Stari Dymus se je vrnil, vzel drug kamen v levo roko ter šel z njim h Gospodu.

Gospod je pogledal kamen in nato Dymusa.

«Dymus», je rekel, «ko si se nam pridružil sem ti rekel, da med nami ni protizamorskih zakonov, kajne?»

«Da, Gospod, prosim,» je odgovoril Dymus.

«Torej vidiš,» je rekel Gospod, «pokazati ti moram, kaj lahko naredim iz tvojega kamna in česa ne morem. Zakaj če bi ti kar naravnost rekel, da iz tega kamna ne morem narediti nič, bi ti po pravici mislil, da imam zoper tebe kako protizamorsko goljufijo. Zato moram storiti najboljše, kar morem.

Gospod bog se je zagrnil v oblak in kamen se je spremenil v kos trdega črnega kruha.

KONEC

BORIS VIŠNOVEC

1. veselica

(Praznični dan v stari Ljubljani)

I

Dolgoletni predsednik olepševalnega društva se je tisto poletno noč pred prazničnim dnem prebudil utrujen in zlomljen. Zdelo se mu je, da ga tlači mora, potil se je in obračal v postelji. Včasih ga je pri strani sunkovito zbodlo. Glavo je imel težko in bolj kot se je silil, da bi zaspal, bolj zbrano in nervozno bister je postajal. Mnogokrat se tako budnega kot tisto noč ni počutil niti sredi belega dne. Skušal je vse še enkrat premisliti, če je res vse dobro pripravil, če le ni kaj važnega pozabil. Poglavitno je, da pridejo vsi tisti s katerimi sem govoril, vsi tisti, ki so obljubili, da pridejo. Natančno smo se domenili za uro, za kaj vse naj kdo poskrbi, pripravili smo kostume, zastave, cvetje, čolne. Sicer pa, obljube, te je najlažje dobiti. Potem, potem, ko je treba res poprijeti, tedaj se marsikdo rad zmaže. Enostavno jo potegne po svoje. In ti se lahko obrišeš pod nosom. Ne moreš ga držati. Obljubil si. Obljubil si. Nič mu ne moreš. Še prijazen moraš biti z njim, drugače te sploh ne bo hotel več poznati, ali pa ti zna celo škoditi. Ljudje mislijo, da si nor, ako se na vse pretege trudiš. Najbolje bi bilo, da bi pustil vse skupaj. Čemu sem si nakopal vse to na glavo. In to sedaj. Žena ima prav. Ona mi hoče dobro. Pusti. Pusti. Kaj imaš od tega! Nihče ti ne bo rekel niti hvala. Še nažirali te bodo, posebno tisti, ki ne narede ničesar, ki mislijo, da sami vse zmorejo, pa niti mignejo ne s prstom. Počivati moraš. Ne smeš se razburjati. Kratek sprehod. Kakšna knjiga. Pomisli koliko let imaš. Da. Ravno zato, ker imam toliko let, ravno zato jim hočem še enkrat pokazati. Astma. In srce. Lahko me infarkt. Ali kap. Ako se vse skupaj še enkrat ponovi? Na nikogar se ne moreš zanesti. Ah, že zopet. Kaj me to zbada? Nič! To je samo nervoza. Da bi le jutri šlo vse v redu. Da bi le ne bilo slabše kot prejšnja leta. Ne vem več, če bodo vsi prišli. Gotovo marsikoga ne bo. Včasih, včasih je bilo malenkost spraviti skupaj tako prireditev. Tedaj še ni bilo toliko avtomobilov. Hodili smo na izlete. Peš. V hribe. Sedaj pa gre vsak po svoje. Da. Tako je! Doder dan. Zdravo. Gotovo pridemo. Mnogo jih je že pomrlo. Od tistih, s katerimi smo včasih delali skupaj. Mladi hočejo vse po svoje, najraje bi nas kar potisnili v kot. Osemdeset jih že imam. Pa naj oni spravijo skupaj tako prireditev. Povsod je že bila. Po celem svetu. V časopisih in na filmu. Čim bom jaz izpregel, bo konec. Da. Bolje bi bilo, če bi počival. Res, spati moram. Kako naj? Prekleto! Kmalu bo dan. Žena spi. Mirno. Kaj bi brez nje. Ali pa tudi ona ne spi? Ženske so bolj občutljive. Dobro me pozna. Nič ne morem skriti pred njo. Vzdihuje. Sanja. Spati moram. Prvi moram biti spodaj ob reki. Da vse še enkrat pregledam. Potem, ko bodo pričeli prihajati ljudje, potem bo cirkus. Za vse bom moral skrbeti. Na nikogar se ne morem zanesti. Polom bi gotovo naprtili meni, pa če bi vse še tako natanko pripravil. Prihodnjič, prihodnje leto, tedaj ne smem več. Zaradi zdravja, in zaradi vsega skupaj. Nikoli nisem zaradi denarja, delal sem zaradi dela, ne tako kot tisti, ki govore, da je treba delati, a dalje od govorjenja ne pridejo. Še veliko jih je, ki bi lahko delali. A tedaj, ko je treba poprijeti, tedaj sem vedno ostal sam. Honorar. Vedno sem delal, ker me je to veselilo, kervem, da človek nima v življenju ničesar drugega kot delo. Ker se človek postara šele tedaj, kadar preneha delati.

(Nadaljevanje sledi)

UREDNIŠTVO: TRST — UL. MONTECCHI 6, II., TELEFON 93-808 in 94-638 — Poštni predal 559 — PODRUŽNICA: GORICA: Ulica 24 Maggio 1/1, Telefon 33-82 — UPRAVA: TRST — Ul. SV. FRANČIŠKA št. 20 — Telefon 37-338, 95-823 — NAROČNINA: mesečno 800 lir — vnaprej, četrtletna 2.250 lir, polletna 4.400 lir, celoletna 8.100 lir, SFRJ posamezna številka v tednu in nedeljo 50 para (50 starih dinarjev), mesečno 10 din (1.000 starih dinarjev), letno 100 din (10.000 starih dinarjev) — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — Za SFRJ: ADIT, DZS, Ljubljana, Stari trg 3/1., telefon 22-207, tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani — 501-3-270/1 — OGLASI: Cena oglasov: Za vsak mm v širini enega stolpca: trgovski 150, finančno-upravni 250, osmrtnice 150 lir — Mali oglasi 50 lir beseda — Oglasi za tržaško in goriško pokrajino se naročajo pri upravi. — Iz vseh drugih pokrajin Italije pri «Società Pubblicità Italiana» — Odgovorni urednik: STANISLAV RENKO — Izdaja in tiska Založništvo tržaškega tiska, Trst